

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Pentru Regele nostru

Sdrobot de durere, la căpătâul Suveranei
adormite, M. S. Regele plânge pe Regina Mamă.
Jalea Sa adâncă împletește, în aceste zile moho-
rite, cu jalea țării întregi.

Lacrimile ce picură din ochii tuturor sunt
expresia durerii pentru pierderea Reginei, care
atât de deplin s'a identificat cu bucuriile și ne-
cazurile, cu potrivnicile și norocul neamului.
Dar sunt, deopotrivă, mărturie de adâncuri de
suflet, a simțimintului de nesdruncinat, ce leagă
țara de Regele ei. Glasul înecat în suspine al țării,
spune Regelui toată dragostea pentru Dina-
stie, pentru capul Ei, — cu recunoștință pentru
tot ce Suveranii României i-au dăruit în trecut,
cu nădejde fierbinte pentru tot ce patriotismul,
înțelepciunea, bărbăția Regelui îi hărăzesc în
viitor. Când pomeneste cu evlavie de virtuțile
eroice ale Regelui Ferdinand și ale Reginei Ma-
ria, țara se mângâie știind că aceste virtuți au
fost din plin moștenite de M. S. Regele Carol II.

Găsească Regele nostru alinare suferinții
Sale, în această alăturare mișcată a poporului
Său. Fiindcă, nesfârșita jale a poporului român
cuprinde și un fierbinte și increzător omagiu
adus Suveranului, în jurul Căruia se strâng azi,
mai puternic ca oricând, simțirile cele mai curate
cele mai de nădejde ale tuturor.

Ocroitoria Copiilor

Mândra noastră Regina Maria să nu mai
fie?

Inchipuirea noastră respinge această mult
amărită stare.

Amintirea privirei Sale vioaie și pătrunză-
toare și a întregii Ei făpturi atât de luminoasă,
tăgăduesc coplesitoarea realitate.

Firea Ei era plămădită numai din ideal și
frumos.

Ca tânără Domniță își rânduește un castel
fermecător.

Copiii Ei bălai îi sunt dragi și îi alăptează
cu duioșie.

Cuvintele Ei: „Noi iubim copiii” revin me-
reu în spusele Ei.

Vin anii războiului. Regina Maria își des-
fășoară toată bogăția dragostei de țară.

În 1918 războiul trecuse și ne văzurăm îm-
plinii visul nostru al tuturor Românilor, dar
lupta pentru înfrângerea suferinței și amarului
lăsat în urmă deabea începuse.

Copiii celor morți pentru glia strămoșească
sunt pe drumuri.

Un mare suflet se ridică ocrotitor: Regina
Maria se avântă cu toată inima către urmașii
vitejilor noștri.

Însă aripa morții se întinde pe toate plaiu-
rile țării.

„Copiii mor” răsună cuvintele Ei.

Asterne următoarele rânduri îndurerate în
cartea Ei.

Intr-o noapte adâncă — când toată sufla-
rea dormea — se înfățișă sub chip de arătare,
cel din urmă vlăstar al Ei, — Mircea — care cu
ochii mari azurii îi tot spunea:

„Du-te la ei, mamă, murmura copilul, du-te
deseori la ei, nu-i lăsa să știe ce-i foamea. Du-te
tu însu-ți, nu te înspăimânta de privirile lor tri-
ste, dă-le hrană, dă-le îmbrăcăminte, dă-le iubi-
rea ta! Ei au nevoie de tine, mămică dragă! Eu
sunt fericit în cer; deaceia nu-i lăsa pe ei să
plângă pe pământ. Clădește-le case, mamă! Că-

„Gazdaságpolitikánknek arra kell irányulnia, hogy a gazdasági és valutáris szabadság visszaállítását előkészítse”

A Legfőbb Gazdasági Tanács a tőke, a munka és az egyéni kezdeményezés legteljesebb sza-
badságának elve alapján a gazdasági élet minden területére kiterjedő irányelveket fektetett le
az ősszel elkészülő, több évre szóló gazdasági terv számára. A Gazdasági Tanács az ország
legkiválóbb elméleti és gyakorlati szaktértitainak mélyreható tanulmányát terjeszti megvita-
tás céljából az ország gazdasági közvéleménye elé

Az új alkotmány a gazdasági életnek is új
ritmust adott. Az a vezérelv, hogy a pártpoliti-
kai harcoktól mentesített gazdasági élet kon-
solidációjának és fejlődésének előfeltétele a
tervszerű gazdálkodás, rövidesen a megvalósu-
lás stádiumába jut.

A Legfőbb Gazdasági Tanács, amint azt az
alábbiakban részletesen ismertetjük, nyilvános-
ságra hozta a több évre szóló gazdasági terv
irányelveit.

A Legfőbb Gazdasági Tanács, hosszas és
beható tárgyalások után, megállapította azokat
az alapelveket, amelyekkel felépülhet a több évre
terjedő gazdasági terv. A Legfőbb Gazdasági
Tanács nyilvánosságra hozta ezeket az alap-
elveket azzal a céllal, hogy a gazdasági élet hiva-
tott vezetői a Legfőbb Gazdasági Tanácshoz el-
juttatott hozzászólásaikkal gyakorlatilag is
hozzájáruljanak egy minden gazdasági szem-
pontot figyelembe vevő gazdasági terv elkészí-
téséhez.

A többéves gazdasági terv elkészítésének
alapjául szolgáló irányelveket a Legfőbb Gaz-
dasági Tanács „Általános irányelvek hosszabb
időre szóló gazdasági terv megalkotására” ci-
men hozta nyilvánosságra.

A bevezetőben C. Argetoianu királyi taná-
cos, a Legfőbb Gazdasági Tanács elnöke meg-
jelöli azt a célt, amelyet a Tanács követett ezek-
nek az irányelveknek kidolgozásánál és felszó-
litja a gazdasági élet vezetőit, hogy objektív
véleményeiket ezekkel az alapelvekkel kapcsolat-
ban juttassák el a Legfőbb Gazdasági Tanács-
hoz.

A Legfőbb Gazdasági Tanács — amint is-
meretes — elsősorban annak a több évre szóló
tervnek elkészítésére alakult meg, amely bizto-
sítja a nemzetgazdaság minden ágában a kor-
mányzó intézkedések folytonosságát és összhang-
ba hozza a nemzetgazdaság érdekében kifejtett
erőfeszítéseket. Ennek a tervnek elkészítése
előtt a Legfőbb Gazdasági Tanács az összes gaz-
dasági problémákat elméletileg megvizsgálta,
hogy olyan egységes szempontokat alakítson
ki, amelyeknek alapján még ez év őszén elké-
szülhet a több évre szóló általános gazdasági
terv.

süte unde să aibă hrană, unde să fie cald și să
fie fericiți și deasupra fiicărei căsuțe înseamnă
numele meu care l-ai iubit atâtea”...

În vremurile acelea grele isbutește să străn-
gă împrejurul Ei câțiva și pune la cale prima
asociație pentru ocrotirea copilului. Societatea
Principele Mircea ia naștere.

Durerea ei de mamă o regăsește în cămi-
nurile românești. Și atunci ne spune:

„Ași dori ca orice copil sărmant și bolnav
să poată găsi la noi îngrijire și sprijin. Toate

Gazdasági és valutáris szabadság

A Legfőbb Gazdasági Tanács mindenekelőtt
leszögezi, hogy a gazdaságpolitikának arra kell
irányulnia, hogy a gazdasági és valutáris sza-
badság visszaállítását előkészítse, mert enélkül
normális helyzet nem alakulhat ki. Minthogy
azonban a jelenlegi nemzetközi gazdasági hely-
zetben a valutáris és gazdasági szabadság még
nem állítható helyre, Romániában is fenn kell
tartani az ugynevezett rendkívüli gazdasági és
valutáris rendszert. Ezt a rendszert azonban
mindig a körülményekhez kell alkalmazni anél-
kül, hogy szem elől tévesztenék a végső célt: a
kereskedelmi és valutáris üzletek szabadságát.

A gazdasági és valutáris szabadság rend-
szerének előkészítése csak egységes irányítás
mellett lehetséges. Ennek az egységes irányí-
tásnak ki kell terjednie a gazdasági élet minden
ágára. Az egységes irányítás azonban nem zár-
ja ki azt, hogy ne alkalmazkodjék az ország kül-
lönöző vidékein fennálló munka- és termelési
feltételekhez, különösen mezőgazdasági téren.
Az eddigi törvényeknek legfőbb hibája, az volt,
hogy ezt a körülményt nem vették figyelembe
és így a törvény nem érte el azt a célt, amelyért
tényleg megalkották.

A szerződések tiszteletben tartása

A jól megszervezett nemzetgazdaságnak el-
engedhetetlen feltétele a szerződések végrehaj-
tásának biztosítása, ami a lehető legegyszerűbb
és leggyorsabb kell legyen. Ennek elérése céljá-
ból meg kell szüntetni azokat a törvényes intéz-
kedéseket, amelyek a javak forgalmát megnehe-
zítik, kivéve a konverziós törvényt. Kereskedel-
mi ügyletekben gyors eljárást kell életbe lép-
tetni, hogy ismét visszaálljon a bizalom a vállalt
kötelezettségek teljesítésével szemben.

A nemzeti tőke és a külföldi tőke

A nemzeti tőke és a nemzeti munka támo-
gatása és előnyben részesítése kell képezze a
kormány állandó gondját. Az államnak támoga-
nia kell a takarékosági tőke gyűjtését és gyü-
mölcsöztetését, hogy ez a tőke a produktív gaz-
dasági életbe bekapcsolódhassék.

mamele fără mijloace, asistență.

În fiecare colț al țării o îngrijitoare să fie
solia dorinței noastre fierbinte de a ocroti viața
și sănătatea copiilor, nădejdea neamului no-
stru”.

Societatea Principele Mircea se închină cu
durere la icoana de pe inima Reginei.

Măria Ta ne vom face datoria!

Sufletul Tău va dăinui!

Regina Maria este între noi

Lia V. Brătianu

A nemzeti termelés fejlesztése érdekében szükség van a külföldi tőke együttműködésére, amely jogot formálhat magának állami védelemre és megfelelő hozamra. Az ország természeti kincsei gyorsabban értékesíthetők a külföldi és a nemzeti tőke együttműködése útján.

A nemzetgazdaság kódexe

Feltétlenül szükséges a nemzetgazdasági kódex gyors megalkotása azzal a céllal, hogy az alaptörvényeket és az organikus törvényeket, amelyek gazdasági életünk különböző ágait irányítják, összhangba hozza. Revízió alá kell tenni az agrártörvényeket, az uttörvényt, a víztörvényt és általában a gazdasági élettel kapcsolatos összes törvényeket és ezeket egymással összhangba kell hozni.

Az állami apparátus reorganizálása

A legjobb gazdasági program sem lehet

eredményes állami szervezetünk racionális megszervezése nélkül. Az állami hivatalok olyan irányu racionális átvezetésére, van tehát szükség, amely minden késedelemességet kizár.

A gazdasági tárcák között minél szorosabb együttműködést kell teremteni. Az állam adópolitikája és a nemzetgazdaság érdekeinek összhangba hozatala érdekében a pénzügyminiszteriumot két részre kell osztani, olyképpen, hogy az egyik volna a tényleges pénzügyminiszterium a másik tárca pedig kizárólag a közhitellel kapcsolatos kérdésekkel és a költségvetés végrehajtásának ellenőrzésével foglalkoznék.

A vasuti tarifa politikát ki kell venni a műszaki igazgatóságok hatásköréből és a nemzetgazdaság irányítását végző tárcák hatáskörébe kell utalni.

A mezőgazdasági termelés megszervezése

Az ország lakosságának háromnegyed része agrártermeléssel foglalkozik, ami egyúttal a nemzetgazdasági legfőbb ága is.

Gazdasági, kereskedelmi, adó és tarifapolitikánk úgy kell tehát irányítani, hogy az elősegítse a mezőgazdasági termelés növekedését és a termés értékesítését.

A mezőgazdasági termelés fejlesztését három irányban lehet elérni.

1. A munka és a termelés racionalizálása.
2. Az értékesítés megszervezése.
3. A termelés tehermentesítése.

A racionalis termelés szempontjából meg kell oldani a mezőgazdaság hitelezését. A nagy- és középtermelők számára a jelenlegi hitelszervezet elegendő. Megoldásra vár a kistermelők hitelezése. Ebből a szempontból nagy feladat vár a Nemzeti Mezőgazdasági Hitelin-tézetre.

A mezőgazdasági termelés növelése szempontjából szükség van a racionalis termelési eszközök beszerzésének elősegítésére és olcsóbbítására s így a mezőgazdasági gépek, eszközök, műtrágya, várm- és illetékmentes szabad behozataláról kell gondoskodni.

A termésértékesítés szempontjából ki kell építeni a szilohálózatot, amely lehetővé teszi, hogy bő termés idején, amidőn a raktározás hiánya miatt kénytelen a mezőgazda termékeit minden áron értékesíteni, tárolhassa tartalékát, arra az időre, amidőn kedvezőbb árakat érhet el.

A gazdaságpolitika revíziója

A mezőgazdasági többtermelés elérésére indított akció azonban csak akkor vezethet sikerre, ha az állam gazdaságpolitikája is erre irányul. A gazdaságpolitika revízióját a következő szempontok szerint kell végre hajtani.

a) Belföldön meg kell szüntetni a maximális árakat. Az élet olcsóbbítása a terhek csökkentése által érhető el elsősorban, a szállítási megkönnyítésével a verseny fokozódik, ami az árak leszállításához vezet.

b) Meg kell tartani a külföldi jelenlegi piacokat és új piacokat kell szerezni mezőgazdasági termékeink számára.

Az ipari termelés

Az ország iparának kifejlesztése céljából szükséges, hogy Románia fokozatosan biztosítsa gazdasági függetlenségét, lakosságának nagyobb jevedelmet biztosítson és foglalkoztassa a téli hónapokban azokat a gazdasági termeléssel foglalkoznak.

Az ipari termelés fejlődése normalizálódó. Elsősorban a belföldi nyersanyagokat kell értékesíteni és olyan áruk gyártására kell berendezkednie, amelyek elsőrendű közszükségleti cikkek. Különös figyelmet kell fordítani azokra az iparágakra, amelyek mezőgazdasági termékeket dolgoznak fel export céljaira.

Az iparcikkek olcsóságára kell törekedni hogy a mezőgazdasági lakosság azokat megvásárolhassa. Az ipar jelenlegi adóterheit revízió alá kell venni. Meg kell szüntetni a nyersanyagok és közbeeső termékek megátor-

c) Az állam valutapolitikáját úgy kell irányítani, hogy az a mezőgazdasági termelésnek rentabilitást biztosítson. Addig is fenn kell tartani a jelenlegi prémiumokat.

d) A mezőgazdasági termékek kivitelét támogatni kell, ugyanakkor elő kell segíteni olyan termékek behozatalát, amelyek gazdasági strukturánk mellett rentabilisan nem termelhetők.

e) A mezőgazdasági és ipari árak összhangba hozatala érdekében vámadó és más intézkedések útján kell lehetővé tenni az ipari árak leszállítását.

Adóreform

Feltétlenül szükséges a mezőgazdasági termelést és a mezőgazdasági termékek kereskedelmét terhelő illetékek racionalizálása és csökkentése a mezőgazdasági investíciók fokozásához.

Egységes bizottság

A mezőgazdasági termelés és kereskedelem egységes irányítása érdekében az eddigi számtalan bizottság helyett egy állandó és autonóm, azonban az állam által ellenőrzött intézményt kell felállítani, amely helyettesíti az eddigi export-import értékesítő, stb. bizottságokat.

Adókérdések, biztosítás

Meg kell szüntetni a fiskus és az adózók közötti állandó harcokat. Az adórendszer általános revízióját a Legfőbb Gazdasági Tanács a következő szempontok figyelembevételével tartja szükségesnek:

1. Egyszerűsítsék az adókövetéseket és egyítsék a különböző illetékeket, amelyek csak zavarokat okoznak.

2. Adót csak a költségvetési előirányzatok keretén belül hajthassanak be. Meg kell szüntetni azt a rendszert, amely különböző törvények útján különböző speciális illetékeket vagy bélyegeket ír elő.

A vámpolitika olyan irányu megváltoztatására van szükség, amely összhangba hozza a nemzetgazdaság érdekeit a fiskus érdekeivel.

A mezőgazdasági biztosítás a többi biztosítási ágazatoktól külön választandó. A mezőgazdasági biztosítások terén a kölcsönösöségi rendszer bevezetését ajánlja a Tanács.

tatását, ami mesterségesen drágítja a termelést. Ugyanennek a célnak elérése érdekében hatályon kívül kell helyezni mindazokat a megszigorító intézkedéseket, kivételes helyzeteket, amelyek az ipari termelés normális működését és fejlődését meggátolják és az árak emelkedéséhez járulnak hozzá. Hatályon kívül kell helyezni az iparvállalatok alapítására vonatkozó megszorító intézkedéseket, hogy így a kizárólagos helyzetek megszűnjenek és megfelelő verseny alakuljon ki.

A magánkezdemenyvezést támogatni kell. Az államnak, mint vállalkozónak nem szabad versenyt támasztania — kivételes és önmagának engedélyezett kedvezményes útján — a magániparnak. Az állami vállalatoknak nyújtott kedvezmények és mentességek a költségvetést és így az adózókat terhelik.

Állami iparvállalatok csak a magánváll-

alatokkal azonos feltételek mellett működhetnek, úgy engedélyek, jogok, mint adók szempontjából. Saját szükségletének fedezése céljából is az állam csak olyan iparvállalatokat létesítsen, amelyek, ha ugyanolyan feltételek mellett dolgoznak, mint a magánipar, olcsóbban termelnek.

Az ipar nem teremthet olyan helyzetet, amely különböző egyezmények útján meggátolja a versenyt és indokolatlanul magas árakat harcol ki. Ilyen esetekben az államnak kell közbelépnie különböző intézkedések útján.

Meg kell teremteni az összhangot a tőke és a munka között, meg kell szervezni a szakmai képzést és szakmai nevelést, revízió alá kell venni a jelenlegi társadalombiztosítási rendszert is.

A BANYATERMELES

A bányatermeléssel kapcsolatos rész külön foglalkozik a petróleumtermelés kérdésével és gyökeres rendszerváltozást sürget a petróleumtermelési engedélyek kiadása körül, amely lehetővé teszi a tartalékok megóvását.

Sürgeti a szondagáznak racionális felhasználását és a földgázfogyasztás növelését különösen házi és ipari célokra. Javasolja a községek kizárólagos gázelosztási jogának teljes megszüntetését.

Az aranytermelés fellendítése érdekében minél több flotációs berendezést kell felállítani, a cianurozó berendezések felállítását támogatni kell és ezeknek is biztosítani kell a termelési prémiumokat.

A többi fémekkel kapcsolatban elsősorban a vasércelőfordulások felkutatását sürgeti a Gazdasági Tanács. Felhívja a figyelmet arra is, hogy a nyersvastermelés fokozása érdekében a kohókokszttermelés is növekedni kell, olyképpen, hogy az lehetőleg teljesen fedezze a belső szükségletet.

A széntermelés és a szénfogyasztás fellendítése érdekében a bányatermelés fokozását, az illetékek csökkentése által a széntermelés olcsóbbítását és a szállítási tarifa csökkentését által jobb elhelyezési lehetőségek biztosítását ajánlja a Legfőbb Gazdasági Tanács.

Általában a bányatermelés fellendítése érdekében új bányatörvény megalkotására van szükség, amely alkalmazkodik az új alkotmány szelleméhez.

Az energiatermelés és elosztás

Az ország gazdasági fejlődése szempontjából feltétlenül szükséges az energiaelesztés racionalis megszervezése és az energia előállításának akár hidraulikus, akár termikus úton könnyen elérhető, mert hisz az ország gazdag olcsó tüzelőanyagokban. Az energiatermelő gépeket mentesíteni kell a behozatalnál minden illeték alól. Csökkenteni kell a kitermelt energiát és az energiatermelő berendezéseket sújtó illetékeket.

Meg kell szüntetni azt a politikát, amely adminisztratív intézkedések vagy túlzott illetékek által arra kényszeríti az iparvállalatokat, hogy közési üzemeiből vásároljanak energiát ugyanakkor, amidőn saját maguk olcsóbban termelhetik azt ki.

A falvak modernizálása érdekében elő kell segíteni az olcsó villamosenergia termelését a falvak számára.

Sürgeti a Legfőbb Gazdasági Tanács az energiatörvény módosítását, illetőleg átdegozását a fenti szempontoknak megfelelően. Az egész energiakérdést a nemzetgazdasági miniszterium hatáskörébe kell utalni.

Az energiakérdéssel kapcsolatban sürgeti a Legfőbb Gazdasági Tanács a folyók szabályozását.

A szállítás kérdése

A szállítás kérdésének megoldása érdekében az országutálózat teljes kiépítése és helyreállítása, a vasuti hálózat kibővítése, autótutak megépítése elengedhetetlenül szükséges.

Gyökeresen revízió alá kell venni a vasuti tarifát. A vasut költségvetési egyensúlyának megteremtése érdekében az ipar, a kereskedelem és a mezőgazdaság megfojtása gazdasági abszurdum, annak a politikának tehát, amely a folytonos tarifaemelését tartja szem előtt, meg kell szüntetni.

A vasuti tarifa leszállítása által a nemzetgazdaság olyan előnyhöz jutna, amely kedvezően éreztetné hatását az állam bevételeiben is.

Az autószállítást a vasutal szemben támasztott verseny címén nem szabad elnyomni, sőt ellenkezőleg támogatni kell.

Közegészségügy, szövetkezet, mezőgazdasági oktatás

A közegészségügyi rendezésével kapcsolatban általános jellegű akciókra van szükség. A gyógyfürdők és üdülőhelyek fellendítése érdekében különböző gyakorlati intézkedéseket javasol a Legfőbb Gazdasági Tanács.

Feltétlenül szükséges a szövetkezeti mozgalom gyökeres átszervezése, míg a mezőgazdasági és szakmai oktatás kifejlesztése elengedhetetlen feltétele a mezőgazdasági és ipari termelés fejlődésének.

Autonom intézmények, közmunkák

A Legfőbb Gazdasági Tanács az összes autonom intézmények teljes megszűntetését javasolja. Azokat az állami vállalatokat, amelyek a különböző minisztériumok keretébe nem illeszthetők be, kereskedelmi vállalatokká kell átalakítani, amelyekben az állam, mint társtulajdonos vegyen részt.

A gazdasági terv realizálása elképzelhetetlen nagyszabású közmunkák végrehajtása nélkül, amiért is a gazdasági terv keretében széleskörű közmunkaprogramot is ki kell dolgozni.

Harminc kis- és középipari szakma felvonulása a szeptember 1-én kezdődő Őszi Lakberendezési Vásáron

Pontosan egy hónap múlva, szeptember 1-én nyílik meg a budapesti városligeti Iparcsarnokban az idei Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár, amely ezuttal 12 napig tart. 14 éves múltjával ez az intézmény szinte nélkülözhetetlen részévé lett a beköszöntő őszenek Budapesten. Különösen fontos a sikere ebben az évben, amikor közel 30 kis- és középipari szakma vonul fel a kiállításon.

Ma már sokkal több ez az Őszi Vásár, mint a lakberendezési és háztartási cikkek fantasztikus tömegű felvonultatása, mert e cikkek mellett ott találja már a látogató a modern kornak minden technikai újítását és már a luxus körébe eső csodáját, amelyek az ember jólétét csak szolgálhatják. Emellett a vásár egész tárháza a tanulságoknak is. Főzőiskola, befőzési verseny, az élelmiszerek tárolási módja, a helyes világítás, a takarékos fűtés és minden más gyakorlati tudnivalóra kioktatják a vásáron az érdeklődőket.

Rengeteg kiállító jelentkezett már a vásárra és további férőhely hiányában még augusztus közepe előtt le kell zárni a jelentkezéseket. A magyar közlekedési vállalatok ezuttal is 50 százalékos menetdíjkedvezményt engedélyeztek, még pedig már augusztus 29-től kezdve. A külföldi közönség már augusztus 24-től igénybe veheti a tiz külföldi államban engedélyezett 25-50 százalékos menetdíjkedvezményt és a vízumkedvezményt.

ARCJÁTÉK

Bajusz ur gyermektartást fizetett ifjúkori szerelmének. Mult az idő, a gyerek nagykoru lett és egyik nap azt mondta Bajusz ur a segédjének:

— Vigye át a pénzt önnagyságának és mondja meg neki, hogy ez az utolsó részlet. Nézz meg, hogy milyen arcot vág ehhez a hirhez?

A segéd plovitte a pénzt, a nő átvette, aztán megkérdezte:

— Mire vár még?

— Hát... izé... — nyögte ki a segéd, — a főnök urnak be kéne számolnom, hogy nagysádd milyen arcot vág ahhoz a hirhez, hogy ez az utolsó részlet.

— Ugy, — mondta erre a nő dühösen — hát mondja meg a gazdájának, hogy a gyerek nem is tőle való és figyelje meg, hogy milyen arcot vág ehhez a hirhez!

A kormány nagy súlyt helyez a szakmai továbbképzésre

Az aradi munkakamara új vezetősége, amely Albu Simion elnökkel az élén, néhány hónapja a kamara ügyeit vezeti, jelentést készített az év márciusától júliusig kifejtett tevékenységéről.

A jelentés rávilágít arra, hogy a fenti időközben jelent meg a munkaalap létesítéséről szóló törvény, amelynek értelmében a minisztérium fontosabb ellenőrző szerepet kap a kamara ügytinek irányításában. A minisztériumból visszaérkezett a kamara költségvetése, amelynek a minisztérium által eszközölt módosításából kitűnik, hogy a kormány rendkívül nagy jelentőséget kíván szentelni a szakmai továbbképzésnek. Az eredeti költségvetésben

ugyanis a kamara vezetősége 250 ezer lelt irányozott elő érdemes iparosok, szorgalmas magántisztviselők segélyezésére abból a célból, hogy önállóíthassák magukat. A minisztérium ezt az összeget 150 ezer leire szállította le. A munkások és tisztviselők ösztöndíjára szánt 300 ezer lelt a minisztérium 80 ezer leire szállította le, a szövetkezetek alapításában való részvételre szánt 200 ezer lelt törölte, ezzel szemben azonban a szakmai tökéletesítő és továbbképző tanfolyamok megszervezésére előirányzott 100 ezer lelt 500 ezer leire emelte.

A kamara most várja a minisztérium további utasításait és haladéktalanul megkezdi ezeknek a tanfolyamoknak megszervezését.

Az államvasuti szállítmányok kikézbcsítése

Az államvasut a szállítmányok kikézbcsítésére kamionázs-szolgálatot szervez. A vasut vezérigazgatósága már meg is állapította a kikézbcsítési költségeket, amelyeket a kamionázs-szolgálat igénybevétele esetén kötelesek az ügyfelek lefizetni. A díjszabás a következő:

Bérmentesítő bélyeggel (timbru de francare) és „Bulletin de mesageri“-vel, utánvétellel, vagy e nélkül érkezett csomagok 21—60 kilóig 15 lei, 61—100 kilóig 20 lei. A szállítólevéllel érkezett áruküldemények díjszabása, ami minden költségételt magában foglal a következő:

5—50 kg. 25 lei, 51—100 kg. 38 lei 201—300 kg. 76 lei, 301—400 kg. 100 lei, 401—500 kg. 124 lei, 501—600 kg. 140 lei, 601—700 kg. 150 lei, 701—800 kg. 160 lei, 801—900 kg. 180 lei, 901—1000 kg. 190 lei, 1001—1500 kg. 210 lei, 1501—2000 kg. 260 lei, 2001—2500 kg. 32

lei, 2501—3000 kg. 380 lei, 3001—4000 kg. 450 lei és 4001—5000 kg. 250 lei.

Fenti illetékek egyszer fizetendők, a kikézbcsítés alkalmával. A kikézbcsítés a lakás kapujáig értendő, a ház belsejébe való szállításra nem vonatkozik. Az új rendszert egyelőre csak Bucureşti—Braşov-brassói viszonylatban léptették életbe.

Amennyiben valamelyik áruakomány szállítását a címzett nem kérte és azt az állomásra visszaszállítják, a CFR szállítási vállalata nem számít fel díjat. Amennyiben a címzett az áru szállítását kérte, de azt különböző okok miatt a címzettnek kiszolgáltatni nem lehet, a CFR kétszeres díjat számít fel: az árunak a címzett lakásáig való szállításáért és az állomásra való visszahozataláért.

Atdolgozzák az iparosok szakmai szabályzatát

Az országban élő őselemeket részesítik előnyben

A nemzetgazdasági minisztériumban tervbevett új közigazgatási intézkedések kapcsán, a kereskedelem új szabályozását is tervbevétték. A hozandó intézkedések a nemzeti elemnek a kereskedelemben való előnyösebb elhelyezését kívánják biztosítani.

Szakértőkből és jogászokból álló bizottságot nevezett ki a miniszter, melynek feladata, a kereskedők és iparosok szakmai szabályzatának kidolgozása. Új képesítési feltételek meghatározásáról van szó, amelyekkel a két osztály szelekciónálását fogják fokozott mértékben végrehajtani, valamint pótolni fogják mindazon törvényhozási hiányokat, amelyek a kereskedelem és ipar fejlődésére eddig károsan hatottak. Mindezen kérdések egyébként a Kereskedelmi és Iparkamarák uniójának közgyűlésén is szerepeltek a napirenden, ugyancsak más szakmai testületek is foglalkoztak velük összejegyzeteik alkalmával. Forgalomban vannak már bizonyos tervezetek is, amelyek azonban nem nyerték el az összes illetékesek beleegyezését. A gyakorlatban azonban az egyes kereskedelmi kamarák már életbe léptettek megszigorító intézkedéseket különösképpen a kereskedelmi cégek részvénytársaságok bejegyzése terén, valamint az idegen érdekeltségek működését és a szakmai munkaadókat kiadását illetően. A munkaügyi minisztérium a maga részéről szintén hozzájárult a fentebbi célhoz s ennek eredményeként naponta jelennek meg a lapokban hosszú névjegyzékek azon idegen állampolgárokról, akiknek további itt tartózkodását a minisztérium megtagadta.

A nemzetgazdasági minisztérium véleménye szerint, ezek a sórványos intézkedések nem kielégítők a egységesítésre szorulnak.

Biztos híradások szólnak arról, hogy a nemzetgazdasági minisztériumban jelenleg é kérdések sürgős megoldását roppant fontosnak

tartják s komoly előkészületeket tettek azoknak megvalósítására a minisztérium különféle osztályain. A szakértők által tartott tanácskozások meg is állapították már a teendő intézkedések alapelveit.

Az új törvényhozás meg fogja változtatni a cégekről szóló törvényt, oly formán, hogy a kellő komolyságot nem képviselő elemek számára lehetetlenné fogja tenni a kereskedelmi cég alapítását.

A védjegyekről szóló törvény is változtatásra kerül, a kereskedelmi tulajdon hathatósabb védelmét célozva. Végül, a kereskedelemnek és iparnak nemzetibb tételét fogják megvalósítani. Laphiradások tudni vélik, hogy ez oly formában fog történni, amely az országban ös idők óta létező elemek határozott előnybehelyezését fogja elérni, illetve azokat, akik kétségtelenül igazolni tudják az állampolgárságra való jogosultságuk teljességét.

A minisztérium köréből nyert értesülések szerint, a fenti terveket már a korábbi hónapokban konkrét javaslatok formájába öntik. Valószínű azonban az is, hogy a kérdés a Kereskedelmi és Iparkamarák Uniójának közgyűlése elé kerül a közeljövőben.

VISSZAVÁGYOTT REMINISCENCIA

Bróm a tenger parton sétál, nagyokat sóhajtv szomoruan bámul a vízbe. Egy ismerős arra jár és megszólítja:

— Mit szomorkodik, Bróm ur?

— Ne is kérdezze — feleli Bróm — az első feleségem ezen a helyen fulladt a tengerbe.

— Ugyan, ne gondoljon rá — vigasztalja az ismerős — hiszen van már más felesége. Kedves, szép, okos asszony...

— Igen, igen — sóhajt Bróm — de nem akar fürödni.

Tizenkilenc százalékkal volt több az állam bevétele a folyó költségvetési év első negyedében, mint a múlt év hasonló időszakában

A közvetett és közvetlen adók közül csak a vámbevételek csökkentek

Most tette közzé a pénzügyminisztérium az állam bevételeiről szóló kimutatást a költségvetési év első első negyedéről, vagyis április-június hónapokról. Az állam bevétele a három hónapban 6 milliárd 925 millió 400 ezer lei volt a múlt év hasonló időszakának 5 milliárd 700 millió leies bevételével és ez év 7 milliárd 637 millió előirányzatával szemben.

Az állami bevételek a következőképpen alakultak:

Kurrs bevételek a rendes költségvetés keretén belül 6 milliárd 641.6 millió lei. Bevételek az előző költségvetési évekből fennmaradt hátralékokból 220.8 millió lei, bevételek adóbonokban és Consolidare kötvényekben 63 millió lei. Készpénzbevétel 6 milliárd 824.8 millió lei.

Az egyenesadók közül a bevétel a költségvetési év első három hónapjában összehasonlítva a múlt év hasonló időszakával, a következő ké-

pet mutatja:

	1938.	1937.
	millió leiekben	
Április	304.2	226.3
Május	661.8	466.3
Június	582.2	362.
	1548.2	1054.6

Ezek szerint

az egyenesadóbevétel 46.8 százalékkal volt több a folyó költségvetési év első három hónapjában, mint a múlt év hasonló hónapjaiban.

Az egyenesadóbevétel előirányzat ezekre a hónapokra ebben a költségvetési évben 1 milliárd 633.8 millió volt, vagyis csak 5.2 százalékkal maradt alatta a bevétel az előirányzatnak.

Közvetett adóbevételek

A közvetett adókból a bevétel ez év első három hónapjában összehasonlítva a múlt év hasonló időszakával a következő volt.

Bevétel	Bevétel	Előirányzat
1938.	1937.	1938.
Apr.-Jun.	Apr.-Jun.	Apr.-Jun.
M I L L I O	L E I E K B E N	
318.4	348.5	368.4
222.3	226.9	203.8
1176.5	885.3	1187.5
1111.9	930.2	1190.—
11.9	11.3	15.—
786.3	661.—	750.—

Vámok
Szeszadó
Fogyasztási adó
Forgalmi adó és autóadó
Látványossági adó
Bélyeg- és bejegyzési illeték

Ezek szerint tehát a vámbevétel a folyó költségvetési év első három hónapjában 3.6 millió leijel volt kevesebb, mint a múlt év hasonló időszakában és 13.6 százalékkal kevesebb, mint az előirányzat.

A szeszadóbevételnél némi visszaesés mutatkozik a múlt évvel szemben, azonban az előirányzatot jóval meghaladja.

A fogyasztási adóbevétel 32.0 százalékkal haladja meg a múlt évit és 0.9 százalékkal volt csak kevesebb, mint az előirányzat.

A forgalmi és autóadónál a múlt évvel szemben növekedés mutatkozik, az előirányza-

tot azonban még nem érte el.

A látványossági adó bevétel több volt a folyó költségvetési év első három hónapjában, az előirányzatot, azonban nem sikerült realizálni.

A bélyeg- és bejegyzési illetékekből a bevétel közel öt százalékkal haladta meg a folyó költségvetési év első hónapjában az előirányzatot és emellett majdnem 20 százalékkal volt több, mint a múlt év hasonló időszakában.

Az autonómpénztárak és az Autonom Monopólpénztár bevételei szintén emelkedést mutatnak a múlt évvel szemben.

Bevétel	Bevétel	Előirányzat
1938.	1937.	1938.
Apr.-Jun.	Apr.-Jun.	Apr.-Jun.
M I L L I O	L E I E K B E N	
985.1	824.3	1018.3
319.3	323.5	473.9
161.7	209.7	336.3

CAM
Autonom-intézmények
Minisztériumok

A minisztériumok és a vámok kivételével tehát az állam bevételei az 1938. költségvetési év első negyedében jelentékeny emelkedést mutatnak a múlt év hasonló időszakával szemben.

Az emelkedés 19.1 százalékos. A tényleges bevétel az előirányzattal szemben mindössze csak 7 1/2 százalékos differenciát mutat.

Az oradeai Tábla megsemmisítette a satumarei Iparos Otthon elkobozásáról hozott ítéletet

Evek óta foglalkoztatja az egész ország közvéleményét a satumarei Iparos Otthon ügye. Mint ismeretes, az ipartestületek feloszlása után kérvényt nyújtottak be a satumarei törvényszékhez, s kérték az Iparos Otthon vagyonának elkobzását s az állam nevére való átirását, valamint az Iparos Otthon jogi személyiségének felülvizsgálását. A kérés hónapokon keresztül foglalkoztatta a satumarei törvényszéket. Időközben a Munkakamara képviselőjében karhatalommal átvették az Iparos Otthon vagyonát, a törvényszék pedig, Erdős Ferenc, törvényszéki elnök elnökleite alatt hozott határozatában megsemmisítette az Iparos Otthon jogi személyiségét.

Természetesen e határozat ellen az Iparos Otthon jogi képviselői tiltakoztak és tiltakozásukban előadták, hogy 1924-ben éppen Erdős Ferenc törvényszéki elnök elnökleite alatt állapította meg a bíróság, hogy az Iparos Otthonnak jogi személyisége van. Már a tárgyaláson kifejtették, hogy a perrendtartás értelmében perújítási kérés esetén ugyanaz a tanács nem foglalkozhatik az ügygel, amelyik már egyszer érdemben döntött. Ezt a panaszt azonban a törvényszék elutasította és kimondotta, hogy az Iparos Otthon nem rendelkezik jogi személyiséggel és így jogtalanul használta az ingatlanokat is.

Felelősség folytán került az ügy legutóbb az oradeai ítélőtábla szüneti tanácsa elé, amelynek tagjai Persescu, Atanasiu és Popoviciu Liviu dr voltak. Az ügyészséget Nicu táblai főügyész képviselte, míg az állam részéről Radulescu Ghergha bucureşti ügyvéd és dr Banc Gheorghe, az Iparos Otthon részéről pedig dr Teveli József, az Otthon ügyésze jelent meg. Teveli József dr a Tábla előtt is kifejtette hatalmas jogi felkészültséggel, hogy a satumarei törvényszék ítélete helytelen volt és ennek alapján kérte a határozat megsemmisítését.

Az oradeai Tábla helyt adott az Iparos Otthon felelősségének, megsemmisítette a satumarei törvényszék ítéletét és elrendelte az ügy iratainak a satumarei törvényszékhez való visszaküldését, hogy a törvényszék új ítéletet hozzon az ügyben.

A Talpa bucureşti bórnyár nyolcvanmillió leire emeli részvénytőkéjét

A Talpa S. A. R. bucureştii bórnyár június 24-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta részvénytőkéjének 40 millió lejről 80 millió lejre való felemelését egy vagy több emisszió útján. A tőkeemelés lebonyolításával a közgyűlés az igazgatóságot bízta meg.

A vállalat ezévi közgyűlésén ismét az igazgatóságba választották Christu Prodanoff, I. C. Nicolae és N. Vargolici.

A közgyűlés után tartott igazgatósági ülésen elnöknek Nicolae Vargoliciot választották meg. Administrateur delegue Nicolae Trestianu.

A közeljövőben megvalósul az állandó romániai nemzetközi mintavásár terve

M. Constantinescu nemzetgazdasági miniszter —amint megírtuk— a kereskedelem és iparkamarák új vezetőségének országos nagygyűlésén bejelentette egy állandó jellegű évről-évre megrendezendő nemzetközi mintavásár megszervezését, amely a külföldi előtt bemutatthatja nemcsak Románia agrártermékeit, hanem ipari produktumait is, amelyek felveszik a versenyt a külföldi hasonló termékekkel. Az állandó jellegű nemzetközi mintavásár előkészítésére már bizottságot is delegált a miniszter. Ez a bizottság ennek a nagyfontosságú gazdasági kérdésnek tanulmányozását már meg is kezdte.

Az állandó mintavásár megvalósítására, értesülésünk szerint, a közeljövőben sor kerül. A mintavásárt Bucurestiben fogják megrendezni, ahol modern alapokon, a nyugati nagy mintavásárok mintájára szervezik meg a romániai állandó mintavásárt.

NEPSZOKASOK.

Ismeretes magyar szokás, hogy vendéglátás alkalmával az asztalnál ülők, mielőtt isznak, összeütik a poharaikat, de úgy, hogy azok nem törnek össze, étkezés után kezük fognak egymással, mintha bucsúnának, de nem mennek el, mákor pedig elmenni, a szobalálynak odaadják a vacsora árát.

Van egy ehhez hasonló amerikai szokás is. Az amerikaiak először viskít tesznek a pohárba, hogy erős legyen, aztán szódavíz tesznek bele, hogy gyenge legyen, aztán citromot tesznek hozzá, hogy savanyú legyen, aztán cukorral keverik, hogy édes legyen és végül „kedves egészségére” kiáltással nem a másoknak adják, hanem maguk hajtják fel.

EZERMESTER.

Bucsinydé és Pacalné szomszédok.

Bucsinydék, ugyázték, anyagilag nem állnak valami fényesen. Tegnap reggel például végrehajtó jelent meg náluk és elvitte a hatalmas, két méter magas ingabőrjüket.

Pacalné épp kint állt a folyosón, amikor elvitte. Gyorsan átment Bucsinydékhez:

— Mi az, Bucsinydék, elvitték az ördöt?

— El. Javitani.

— Hm. Javitani?

— Igen. Javitani.

— Az javítja, aki elvitte?

— Az.

— Hm. Akkor az egy ezermester lehet.

— Miért?

— Mert multhéten a szongort vitte.

A tőke mindinkább ipari részvénytársaságokban keres elhelyezkedést

Ez év első öt hónapjában a részvénytársasági tőkeemisszió husz százalékkal haladta meg a múlt év hasonló időszakának részvénytőkezeszaporulatát

A tőkeemissziós tevékenység ez év első négy hónapjában, az év elején érezhető gazdasági depresszió ellenére is élénkebb volt, mint a múlt évben. A tőke, amint alább kimutatjuk, főleg az iparvállalatok felé orientálódik, ahol jobb jövedelmezőséget remél, mint más elhelyezési területeken.

Bankrészvénytársaság ez év első öt hónapjában nem alakult ugyan, azonban a megévő bankrészvénytársaságok közül több hajtott végre tőkeemelést, úgy, hogy a bankrészvénytársaságok tőkéje 265 millió lejfel növekedett. A múlt év hasonló időszakában két pénzintézet alakult összesen 49 millió lei részvénytőkével, viszont tőkeemelés útján a bankrészvénytársaságok részvénytőkéje csak 25.2 millióval emelkedett. A bankrészvénytársaságok részvénytőke többlete tehát ez évben 265 millió leit tett ki a múlt évi 74.2 millióval szemben.

Uj ipari részvénytársaságok ez évben összesen 340 millió lei részvénytőkével alakultak a múlt évi 107.6 millióval szemben. Az ipari részvénytársaságok tőkeemelésének összege 411

millió lei volt, úgy, hogy

az ipari részvénytársaságok részvénytőkezeszaporulata 781 millió lei volt ennek az évnek első öt hónapjában.

Minthogy a múlt év hasonló időszakában az ipari részvénytársaságok tőkeemelése 733.4 millió leit tett ki, a tőkezeszaporulat a múlt év első öt hónapjában 841 millió lei volt.

Uj kereskedelmi részvénytársaság ez év első öt hónapjában 70.7 millió lejfel alakult, a megévő kereskedelmi részvénytársaságok pedig 229.3 millió lejfel emelték részvénytőkeiket. A kereskedelmi részvénytársaságok részvénytőkezeszaporulata így az 1938. év első öt hónapjában 300 millió leit tett ki. A múlt év hasonló időszakában összesen 97.2 millió lei részvénytőkével alakultak uj kereskedelmi részvénytársaságok részvénytőkeiket, tehát a múlt év első öt hónapjában összesen 206.5 millió lejfel emelkedett a kereskedelmi részvénytársaságok részvénytőkéje.

Ha a fenti adatokat összegezzük, úgy a következő képet kapjuk:

Uj részvénytársaságok Tőkeemelések				
Millió leiekben				
1937	1938	1937	1938	
49	—	25.2	265	
107.6	340.6	733.4	441	
97.2	70.7	109.3	229.3	
253.8	410.7	867.9	935.3	

dig 1 milliárd 346 millió leit tett ki, ami 20 százalékos emelkedésnek felel meg.

Bankrészvénytársaságok
Ipari részvénytársaságok
Kereskedelmi részvénytársaságok

A részvénytársasági tőkezeszaporulat tehát az 1937. év első öt hónapjában 1 milliárd 125.9 millió lei volt, ez év ugyanezen időszakában pe-

A hazai iparok támogatása europai program

— Az autarkia kiszélesítése felé halad a világ —

Amikor a világkereskedelelem tömegének összecsugorodásáról számolnak be a statisztikai adatok, különböző európai országokból érkező jelentések-ből látszik, hogy az autarkia felé való közeledésével kell számolni. Az elzárkózás politikája folyik tovább és arra kényszeríti a gazdasági szabadság elméleti híveit is, hogy a gyakorlatban gazdasági megszorításokat léptessenek életbe. Az autarkia kétségtelenül tudnak eredményeket felmutatni. Olaszországban például most szerveznek egy kiállítást, amely bemutatja, hogy Itália, amely pár évvel ezelőtt a márványon, kénen, merkuriumon, alumíniumon és ónon kívül ásványi szükségleteinek 100 százalékát külföldről hozta be, már részben el tudja látni önmagát. Miután a magángazdaság nem fedezhette a kevésbé rentábilisnak ígérkező kutatások költségeit, az állam támogatásával a geológusok légió kereesték a föld alatt elrejtett természeti kincseket.

A kutatások eredménnyel jártak. Isztriában és Szardíniában igen tekintélyes széntelapokra bukkantak, amelyekből ma már 868 ezer tonna kőszént bányásznak. A lignittermés 1927-ben még csak 364 ezer tonna volt; 1937-ben pedig már meghaladta az egymillió tonnát is. Mindössze tízezer tonna antracitot bányásztak 1931-ben, a múlt esztendőben pedig már százezret. Ezek a mennyiségek természetesen még nem fedezik a teljes olasz szükségletet, azonban — mint a párt hivatalos közlönye mondja, — tekintélyes értékű devizamegtakarítást jelentett és ami még ennél is fontosabb, munkát adnak! A fasiszta gazdaságpolitikai felfogás szerint ez az utóbbi döntő fontosságú! Az államháztartást fokozott mértékben is igénybe lehet venni, ha a munkanélküliség tartós csökkentését nem lehet elérni.

Mint az új olasz költségvetés adatai mutatják, az állam az elmúlt esztendőben is derekasan kivette a részét az ipar támogatásából és közmunkák létesítéséből. Az 1938—39. évi költségvetési tervezet szerint 27.1 milliárd líra bevétellel és 26.91 milliárd kiadással számol. Ebből a tekintélyes summából 6.99 milliárdot, tehát kerekén az egész költségvetés 28 százalékát az államadóságok kamatszolgáltatásai emésztik fel. Az elmúlt évhez vi-

szonyítva 624 milliárd lírával emelkedett a kamatter.

Németország szintén tovább építi ki gazdasági önállóságát. A német ipar — elsősorban a fegyverkezés továbbfolytatása következtében — még mindig igen kitűnő helyzetben van. A régi Németországban (Ausztriát nem számítva) a munkanélküliek száma a hivatalos adatok szerint a februári 946.000-ról 508.000-re csökkent. Egy évvel ezelőtt még 1.2 millió munkanélküli volt a Reichben. A német Gazdaságkutató Intézet jelentése szerint az üzleti tevékenység indexe mégis némiképp hanyatlott. A viszonyszám februárban 117.3 volt és ez március utolsó hetében 116.4-re csökkent.

A fegyverkezési iparok mellett a háborus szempontból rendkívül fontos mesterséges benzín- és mesterséges textil gyártás újabb tekintélyes lendületet vett. Németország olajszükséglete 1913-ban mindössze 400 millió tonna volt; 1937-ben ez a szükséglet 6 millió tonnával emelkedett. A Reich a versaillesi békeszerződés következtében elvesztette szerény tengerentúli és elzászi olajtelepeit és jóformán teljes folyékony fűtőanyag szükségletét külföldről kellett behozni. Kétszázmillió márkát fizetett egy évben Németország benzínre, petróleumra és egyéb olajtermékekre. Már a weimari Németország kormányai is átlátták az olajprobléma megoldásának kényszerítő szükségét és különböző segélyekkel, szubvenciókkal támogatták a német földön való olajkutatást. Miután az utóbbi években kétszáz új kutatás furtak, sikerült a nyersolajtermelést egy félmillió tonnára emelni. A szintetikus petróleumgyártás az elmúlt néhány esztendőben pedig valóban elképesztően hatalmas lendületet vett. Már tíz év óta foglalkoznak Németországban a mesterséges benzinnel és olajjal, stb. előállításával és ma már a birodalom nyersolajtermelése és mesterséges olajtermelése a szükségletnek közel 37 százalékát fedezi. Hatvanhét százalékot azonban még mindig külföldről kell behozni és a német szakemberek szerint ha sikerül is a mesterséges olajtermelést a maximumig fokozni, Németország akkor is csak szükségletének 50 százalékát tudja önmaga fedezni. Hogy ez mit jelent,

azt mutatja a német olajipar hivatalos lapjának egyik legutóbbi számában megjelent adat, amely szerint háború esetén a Reichnek legalább évi 12 millió tonnányi olajfogyasztással kell számolni.

Franciaországból érkező hírekben arra lehet következtetni, hogy a Daladier-kormány szintén gazdasági megszorításokra gondol. Ha nem is oly mértékben, mint a Blum-kormány tervezte, a külkereskedelmi forgalomban előreláthatólag nem jelentéktelen korlátozásokra lehet számítani. A frank problémája egyelőre ugyan a háttérbe szorít mindegyik más kérdést, de az e héten kiadott gazdasági rendeletekből már kitűnik, ami egyébként a Daladier-kormány bemutatkozásakor is már nyilvánvaló volt, hogy ha az új miniszterelnök látszólag kesztyűs kézzel nyúl a gazdasági kérdésekhez, a valóságban igen erőteljes intézkedéseket léptet életbe a francia költségvetésnek, a termelésnek és a hiteléletnek szanálása céljából.

Daladier kormánya az államháztartás egyensúlyának helyreállítására 8 százalékkal emeli az egyenesadókat és később még emelni fogja a közvetlen adókat és a vámokat is. A 8 százalékos emelésből 3200 millió frankot, a vámtarifa revíziójából pedig további 200 millió frankos bevételre számítanak. Ki akarják építeni az állami kiadások fokozott ellenőrzését és ennek céljából a költségvetésbe veszik majd fel az eddig önállóan működő pénztárak kiadásait és bevételeit.

A termelést különböző kedvezményekkel igyekeznek fokozni. Elsősorban az építkezések szabadságát megindítását tervezik és a pénzintézetek bevonásával olcsó építési kölcsönök kibocsátására gondolnak. Az idegenforgalom problémáját is meg akarják oldani. Az elkényeztetett Franciaország eddig még nem igen adott vasúti kedvezményeket az idegeneknek, akik enélkül is seregestől tödültek Párisba, a Rivierára és az ország egyéb helyeire. Az utóbbi időben azonban Olaszország, Németország, sőt Anglia konkurenciája oly nagy, hogy a külföldieknek már lényegesen olcsóbb, ha nem Franciaországba, hanem máshova mennek. A nagy külföldi utazási kedvezmények egy másik következménye, hogy maga a francia polgár, aki eddig otthon maradt és otthon költötte el a pénzét, szintén idegenbe kezdte vinni a frankot.

Az előző évről átvitt nyereség nem tartozik az adóalaphoz.

A pénzügyminisztérium legújabb döntése szerint az előző évről új számlára elővitt nyereség nem tartozik az adóalaphoz és azt csak a mobilis adó alá lehet vonni. Ugyanis az előző év nyereségét már egyszer megadóztatták, miért is annak másodszori megadóztatása nem helytálló.

A cluji református egyház építkezése.

A cluji református egyház, amint azt korábban közöltük a str. Kogălniceanu és str. Baba Novac uccák sarkán lévő üres telken a teológiai tanárok lakásai számára építkezéseket eszközöl. A több millió leies munkák elvégzésére több helyi cégtől kértek be ajánlatot, melyek közül az egyház Ujvárossi építész ajánlatát minősítette legolcsóbbnak.

A cégjegyzés számának feltüntetése a kereskedelmi nyomtatványokon.

A kereskedelmi nyomtatványokon az új cégjegyzési törvény szerint fel kell tüntetni a kereskedelmi cégjegyzés számát is. Ezzel kapcsolatban hivatalos helyről most közlik, hogy nem elegendő a céghivatal iktató számának megjelölése, hanem az évszámot is fel kell tüntetni a nyomtatványon. Általában véve az iktató számot a levélpapírosokon, borítékokon, megrendelő jegyeken stb. kell feltüntetni, nincs azonban szükség a borítékban küldött nyomtatványoknál is a cégjegyzés számának feltüntetésére.

Uj vezetőség az aradi sütőiparosok élén.

Az aradi sütőiparosok szövetsége most tartotta meg rendes évi közgyűlését, amely bizonyos változást eredményezett a vezetőség keblében, a mennyiben Stoica Radu elnök lemondott és helyébe Takács István választották meg egyhangúlag. Az új vezetőség a következő: diszelnök: Fischer József, elnök: Takács István, alelnökök: Radosavlovici Nicolae és Kárpáti Béla, pénztáros: Schwartzberg Dezső, ellenőrök: Sularia Iosif, Berkovits Dániel, választmány: Stoica Radu, Dascău Pavel, Weisz Siegfried, Mészáros György, Gazsi József, özv. Ander Mihályné, Bede István, Gál Bernát, Reiland József, Stefanovici Kliment. A közgyűlés a volt vezetőségnek és Stoica Radu volt elnöknek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Az alkalmazott bruttó jövedelmét kell feltüntetni a fizetési listákban

— Újabb miniszteri rendelet a listák kiállításáról —

A pénzügyminiszter azt tapasztalta, hogy egyes pénzügyi hatóságok még mindig nem értették meg a fizetési adó kiszámítására vonatkozó rendelkezéseit és még mindig zavarok mutatkoznak a fizetési adó kiszámítása körül. Ezért is legutóbb új körrendelet küldött a pénzügyigazgatóságokhoz azzal, hogy az illetékesek annak az utasításnak intézkedéseit tartoznak figyelembe venni.

A rendelet a bevezetésben több kisebb kérdés megoldásáról intézkedik. Így a 10 százalékos nyugdíj, illetve a munkásbiztosítási járulék levonásával kapcsolatban úgy intézkedik, hogy a tuberkulózis leküzdéséről szóló törvény alapján fizetett biztosítási járulékot nem lehet levonni a jövedelemből, minthogy ez a tétel nincsen felsorolva a törvénynek abban a paragrafusában, amely a levonásokról intézkedik.

A mi olvasóinkat közvetlenül nem érdekli az a rendelkezés, amely a tanárok és tanítók fizetési adójára vonatkozik. Hasonlóképpen csak egyeseket érdekel a pénzügyminiszter rendelkezése az a része, amely kimondja, hogy a CAM nyugdíjasainál a 2 százalékos nemzetvédelmi adicóális adót a nyugdíj után nem lehet kivetni. A tisztviselőkre kiszabott bírságok nem tekinthetők levonásoknak és azokat szintén nem lehet leszámitani az adóköteles jövedelemből.

Ezeknél fontosabb az a rendelkezés, amely az ut-adicóális adóra vonatkozik. E szerint az ut-adicóális adót a jövedelem után kell kiszámítani, amely az állami adó kivételének alapjául szolgál. Nem lehet tehát előbb levonni az állami adót az adóköteles jövedelemből és a fennmaradó összeg után kivetni az utadót.

Bruttó és nettó javadalmazás

A legfontosabb a pénzügyminiszteri rendeletnek az a része, amely a bruttó és a nettó javadalmazás összegének megállapítására vonatkozik. „Az Iparos” ismertette annakidején a pénzügyminiszternek azt a rendeletét, amely szerint különbséget kell tenni a között, hogy az alkalmazott adóját a vállalat, vagy maga az alkalmazott viseli-e? Ha a vállalat fizeti az adót, akkor ezt az adót is hozzá kell számítani a fizetéshez, — ez a bruttó jövedelem. Ha így a bruttó jövedelemből levonják az adót, akkor megmarad a nettó jövedelem.

Az adótörvény végrehajtási utasításának 156. paragrafusa a 6. pontban példákat sorol fel arra, miképpen kell kiszámítani a fizetések utáni adót, beleértve a supracotát is, vagy csak a supracotát akkor, ha az adót a vállalat fizeti.

Figyelembe véve az adótörvény 43. és 47. szakaszát, amely szerint a fizetések utáni adót az alkalmazott viseli, ebből az következik, hogy olyan összegű adót kell visszatartani, amely megfelel az alkalmazott egész javadalmazásának, beleértve tehát az általa fizetendő adót is.

Az adó tehát az alkalmazottakat terheli és pedig az összes javadalmazások, fizetések és ezeknek mindenféle járulékal után olyképpen, hogy az alkalmazott kézhez csak azt az összeget kapja, ami az adó levonása után fennmarad.

Ez az összeg tehát a nettó javadalmazás, amely egyenlő a bruttó javadalmazással, levonva ebből az adót. Vagyis a bruttó javadalmazás egyenlő a nettó javadalmazással, amihez hozzá kell adni az adót. Ha tehát egy tisztviselő nettó javadalmazást kap kézhez, míg az adót a vállalat fizeti, az adó kiszámításánál mindenekelőtt az szükséges, hogy megállapítsák a tisztviselő bruttó javadalmazását.

Ilyen módon ugyanis egészen más eredményre jutunk, mintha a nettó javadalmazás után számítanánk ki az adót. A kétféle számítási mód közötti különbség annál nagyobb, amennyivel nagyobb a tisztviselő fizetése.

Például:

a) Egy magántisztviselő 51046 lei bruttó javadalmazást kap kézhez, neki kell fizetni az adót és pedig a következő tételek szerint:

Állami adó (4%—25%)	Lei 4.797
Nemzetvédelmi adó (2%)	“ 1.021
Utadó (0.30%)	“ 153
Munkaalap (0.50%)	“ 255
Supracota	“ 4.820

Összesen: Lei 11.046

Ha tehát az 51.046 lei bruttó jövedelemből levonják a fizetendő 11.046 lei adót, akkor kiderül, hogy az alkalmazott nettó javadalmazása 40.000 lei.

b) Ezzel szemben, ha a 40.000 lei nettó fizetést vesszük alapul az adó kiszámításánál,

tehát annyit kap kézhez az alkalmazott, míg az adót a vállalat fizeti, a kiszámítás eredménye a következő lesz:

Állami adó	Lei 3.440
Nemzetvédelmi adó	“ 800
Utadó	“ 120
Munkaalap	“ 200
Supracota	“ 3.092

Összesen: Lei 7.652

Ha ezt az összeget hozzáadjuk a 40.000 lei nettó jövedelemhez, a bruttó jövedelem 47.652 lei volna. Ha ezután számítjuk ki ismét az adót, akkor ennek összege 9.941 lei lesz.

Amin látni, abban az esetben, ha a bruttó jövedelem 51.046 lei, amelyből az alkalmazott 40.000 lei nettó javadalmazást kap kézhez, a fizetendő adó összege 11.046 lei, míg a másik esetben, dacára annak, hogy a tisztviselő ismét csak 40.000 leit kap kézhez, a második számítási rendszer szerint csak 9.941 lei adó jött ki, vagyis 1105 lei adóval kevesebb, amivel az állam károsodnék.

A második rendszer szerinti számítás tehát nem pontos és annak alkalmazása a kincstárra nézve káros és pedig annál károsabb, minél magasabb a tisztviselő javadalmazása.

Ennélfogva minden olyan esetben, amikor a tisztviselő adóját a vállalat fizeti, feltétlenül szükséges, hogy mindenekelőtt a tisztviselő bruttó jövedelmét számítsák ki, ebből kell azonban levonni az összes adót, hogy megállapítsák azt az összeget, amelyet a tisztviselő kézhez kaphat.

Minthogy pedig a bruttó jövedelem megállapítása csak komplikált formalitásu algebrai művelet útján lehetséges, a kiszámítás ellenőrzésének megkönnyítése céljából a pénzügyminiszter hivatalos táblázatot készített, amelyből könnyen megállapítható, hogy bizonyos nettó jövedelemnek megfelelően mi tekintendő bruttó jövedelemnek.

Igen sok olyan eset is van, amikor a vállalat fizeti az elementáris és adicóális adót és az alkalmazott csak a supracotát. Vannak olyan megállapodások is, amely szerint a vállalat csak az április 1. utáni adó többletet fizeti úgy, hogy a tisztviselő most is ugyanazokat az összegeket kapja kézhez, mint az adóemelés előtt.

Ilyen esetekben az adó kiszámításánál tekintetbe kell venni azt a nettó javadalmazást, amelyet a tisztviselő április 1. előtt vett fel.

Például: Egy tisztviselőnek havi 31.500 lei bruttó jövedelme volt április 1. előtt, amelyből összesen 4.017 lei adót tartottak vissza és 27.483 leit fizettek kézhez.

Hogy április 1. után is ugyanazt a fizetést kapja a tisztviselő, mint azelőtt, a bruttó jöve-

delmet kell megint alapul venni, vagyis a jövedelem után fizetendő adó a következő:

Állami adó	Lei 2.673
Nemzetvédelmi adó	“ 668
Utadó	“ 100
Munkaalap	“ 167
Supracota	“ 2.265

Összesen: Lei 5.787

Ebből az adóból a tisztviselő, éppen úgy, mint április 1. előtt, 4.017 lei adót fizet, míg a vállalat csak a különbözetet, 1861 leit.

A pénzügyi tisztviselőknek a legnagyobb figyelemmel kell ellenőrizniük a fizetési adó kiszámítását, illetve a statok helyes kitöltését. Ha az állam kárára különbözet mutatkozik, akkor a tisztviselő a fegyelmi büntetéseken kívül, saját személyében lesz felelős a különbözeteért.

A miniszteri rendelet nem írja elő kifejezetten, de rendeletéből természetesen következik, hogy minden olyan esetben, amikor a vállalat fizeti a tisztviselőt, illetve alkalmazottak adóját, a bruttó jövedelmet a rendeletben megállapított módon kell feltüntetni, tehát nem kerek összegben, mint eddig és megjegyezni, hogy az adókat a vállalat fizeti. Ha pedig az alkalmazott fizeti az adókat, akkor is fel kell tüntetni ezt a tényt azzal, hogy az alkalmazott az adó összegével kevesebb nettó jövedelmet kapott kézhez.

Kárpitosmunkák
olcsón és izléseken készülnek
PAPP SANDOR
kárpitos üzembén ARAD, Str. Consistorului
11. sz. — Telefon: 2658.

Csodálatos találmány

Korszakalkotó találmányról írtak legutóbb az angol lapok. A találmányról beszámoló cikkek címei: „A napsugár fogja hajtani kocsinkat”, „Napsugarak fognak éjjel világítani házainkban”.

Egy francia fiatalember a csoda feltalálója, azonban, miután a francia fiatalember három angol pénzemberrel társulva szabadalmaztatta a találmányt, a londoni újságok angol találmánynak minősítik a „helio-electric generating cell”-t, ugyanis angolul ez a neve. Magyarra fordítva „napvilágosságot fejlesztő készülék”-nek lehetne nevezni.

A csodálatos készülék mindössze olyan nagy, mint egy zsebkönyv és olyan lapos is. Belső burkba foglalt rézkorongokból áll, a rézkorong valami titokzatos anyaggal van bevonva. Ha ezt a zsebkönyv nagyságú „csodát” valaki autójának ablakára teszi, akkor a beszámoló szerint napközben teljesen fölöslegessé válik az akkumulátor. A begyűjtést akkumulátor helyett azzal az elektromossággal végezheti, amelyet a nap sugarából a napvilágossági készülék fejleszt.

Európa déli részein, de különösen a trópusi országokban ez a zsebkönyv nagyságú csodakészülék teljesen feleslegessé teszi a villanyáramot fejlesztő óriási gépeket. Mire kellenének villanyfejlesztőtelepek oda, ahol bőségesen elegendő elektromosságot fejleszt az a napsugárgyűjtő kis készülék, amelyet mindenki lakásának ablakába tehet ki. Ugyanezzel a gyűjtőcelláskával összeszedett villamossággal lehet a melegben ventilátort hajtani és hűtőközeleket áramba helyezni.

A Sunday Dispatch című nagy londoni újság riportere meglátogatta a feltalálót londoni laboratóriumában. A feltaláló készséggel mutatta meg az újságíróknak a lapos kis csodát és azonnal működésbe helyezte: kitette a napvilágosságot gyűjtő celláskát az ablakba, ugyanakkor pedig összekötötte a kis készüléket egy árammérővel. Az árammérő mutatója egy másodperc múlva már kiemelt helyéből és egyharmad voltot jelzett. Ha azonban elszakították a napvilágosságot gyűjtő celláskát a készüléktől, az árammérő mutatója visszament a 0-ra.

Óriási reményeket fűz a feltaláló és a feltalálót támogató angol tőkecsoport a találmányhoz. A mindennapi élet száz és száz alkalmat nyújt a találmány felhasználására — mondják. Szerintük a lehetőségek korlátlanok: a helio-elektrikus fejlesztőcella meg fogja változtatni rövidesen az egész világ képét.

Mi a nyugta és mi a számla?

— Hogyan kell bélyegezni ezeket az iratokat —

Még mindig nagyon sokan nincsenek tisztában azzal, miképpen kell a forgalomban leggyakrabban előforduló iratokat kincstári és egyéb bélyegeket ellátni. A legnagyobb zavart az okozza, hogy nem tudnak megkülönböztetést tenni az okiratok jogi minősítése között, összetévesztik a számlát a nyugtával, az átvételi elismervényt a kísérelővel, a megrendelőjegyvet a megállapodással stb. Zavart okoz az is, hogy a közhatóságoknak szállított áru-kért benyújtott számlákat másképpen kell bélyegezni, mint a rendes számlákat. Olyan kérdezősködő is akad, aki még a legelső repülőbéllyegtvény szabályaira hivatkozik, figyelmen kívül hagyva azt, hogy időközben már 3 vagy 4 repülőbéllyegtvény is lépett életbe, nem is beszélve arról a számtalan rendeletről, központi bizottsági határozatról és utasításról, amely az érvényben levő törvényeket is magyarázza.

Nagyon is szükséges tehát ez alkalommal főképpen az okiratok jogi természetével foglalkozni és a bélyegzési szabályokat megismételni.

MI AZ A NYUGTA?

Nyugtának általában azt az okiratot nevezzük, amely valamely pénz vagy más érték (áru) átvételét igazolja. A hangsúly tehát az átvétel elismerésén van. A nyugta éppen abban különbözik a számlától (factura), hogy míg a nyugtában az átvető fél elismeri az összeg vagy érték átvételét, addig a számla csupán kíséri az árut, feltüntetve annak mennyiségét, minőségét és árát, de az átvételre vonatkozóan nem tartalmaz semmiféle nyilatkozatot.

A béllyegtvény 4. szakaszának 20. szakasza így definiálja a nyugtát: „nyugta és elismervény fizetésről vagy átadásról”. Az ilyen fajtájú okiratok közé sorolja még a béllyegtvény a telekkönyvi törzési engedélyeket, a kereskedők és kereskedőtársaságok által kibocsátott folyószámla kivonatokat is. Ezek azonban tulajdonképpen nem nyugták. A törzési engedély csak akkor nyugta, ha abban a követeles kiegyenlítését is elismeri a hitelező. A folyószámla kivonatok pedig egyáltalában nem nyugták.

Az 1937. márc. 17-iki repülőbéllyegtvény még jobban kiszélesíti a nyugták fogalmát. E törvény szerint ugyanis az átvételi vagy fizetési elismervények nyugtáknak tekintendők, bármilyen az elnevezésük, ha azokat kereskedők, magánosok, iparosok, bankok, biztosító társaságok, részvénytársaságok, kelmefestők, mosodák, vegytisztítók és általában mindenféle vállalat, egyesület, kereskedelmi és ipari társaságok állítják ki. A repülőbéllyegtvény elsősorban természetesen csak a repülőbéllyeg alkalmazásáról intézkedik, azonban különböző döntések és miniszteri utasítások értelmében ugyanez a szabály áll a kincstári bélyeg alkalmazására nézve is.

Más elbírálás alá esik a számlára (factura) vezetett nyugtázás, az úgynevezett szaldirózás. Erre nézve a béllyegtvény 4. szakaszának 20. szakasza szerint a következő intézkedés alkalmazandó:

„Szerződés szövegébe foglalt átvételi elismervények vagy nyugták, amennyiben az okirat százszázalékos illeték alá esik, illetékmentesek.”

Ezerint tehát az adásvételi vagy másfajta szerződésben a vételár vagy annak egy részének felvételéről szóló elismerés után nem kell külön bélyeget alkalmazni.

Ez a szabály vonatkozik a számlákra vezetett nyugtázásokra is, minthogy a számla, amint látni fogjuk, százalékos bélyegilleték alá esik. A béllyegügyi bizottság és a Repülőbéllyegtvény határozata szerint azonban a számlákra vezetett szaldirózások csak akkor béllyegmentesek, ha a számla kiállításának alkalmával történt a nyugtázás, más szóval, a számlákra történt későbbi részletfizetések már nem élvezik az illetékmentességet. Kizárólag az olyan nyugtázás (szaldirózás) béllyegmentes, amely a számla kiállításának időpontjában felvett összegekről szól és a számla kiállítása alkalmával van a számlára rávezetve.

Ez az értelmezés majdnem teljesen elveszi a béllyegtvényben megállapított kedvezmény értékét. A gyakorlatban ugyanis szinte sohasem fordul elő az, hogy a számlát, annak kiállítása pillanatában teljesen kifizessék. A számla gyakorlati értelme éppen az, hogy feltüntesse az eladott árut és annak árát, amelyet az eladó elküld a vevőnek. A legtöbb vevő, különösen a kiskereskedelemben, részleteket fizet és így semmit sem ér az az illetékmentesség, amelynek gyakorlatilag nincs haszna.

KI KÖTELES NYUGTÁT ADNI?

Igen sokan érdeklődtek nálunk azért, hogy tulajdonképpen ki köteles nyugtát adni? Amint a fentebb említett felsorolásból látjuk, nyugtát tulajdonképpen mindenki köteles adni, még a nem-kereskedő is, ha bármilyen pénzt, vagy más ingóságot átad. Nem vonatkozik ez természetesen a gyűjtő-

üzletek eladásaira, ahol nem lehet megkívánni sem a közönségtől, sem a féltől, hogy minden egyes vásárlásról az iparos számlát, a vevő pedig nyugtát állítson ki. Vannak azonban olyan esetek, amikor a vevőnek érdeke, hogy nagyobb vásárlásoknál a felvett összegről a kereskedőtől nyugtát kérjen. Ha a kereskedő ilyenkor kiállítja a nyugtát, akkor természetesen béllyegezni is tartozik. Helyesebb azonban ilyenkor nyugta helyett számlát adni a félnek amit szintén béllyegezni kell és azt mindjárt szaldirózni.

A béllyegtvény és ehhez alkalmazkodva a repülőbéllyegtvény is, nemcsak a nyugta kiadását teszi általában kötelezővé, hanem bizonyos esetekben annak formáját is. Az 1938. április 1-én kelt legújabb béllyegtvény szerint ezentul nemcsak a részvénytársaságok, hanem mindenféle kereskedelmi társaság, más szóval minden társaság nyugtát, átadási és átvételi vagy fizetési elismervényt, úgynevezett carnetes könyvből tartozik kiállítani, más szóval. A társaságok számára az ilyen nyugták kiállítása feltétlenül kötelező. A nyugtának a következő adatokat kell tartalmaznia: Annak a személynek vezeték és keresztnévét, valamint lakását, akinek a számlára a nyugtát kiállították, valamint a nyugta vagy elismervény értékét. A törvény nem írja elő ugyan, de természetesen kötelező a nyugta keltezés és cégjegyzésszerű aláírása is. Az ilyen nyugtákat a speciális nyugtabéllyegekké kell ellátni, amelyek két részből állanak. A béllyegek egyik része a szelvényen van, a másik része pedig magára a nyugtára kerül.

Az 1937. november 14-én kelt repülőbéllyegrendelet szerint az alábbi okiratok nem béllyegkötelesek:

— A megrendelési jegyek, amelyeken valamely összeg átvételét nem ismerik el és amelyeken szerződési záradék nem szerepel, amennyiben külön számlát adnak ki az áruk átadásáról. A személyzeti könyvek lapjai. Az alkalmazottak heti stat-jai, (az alkalmazottak után, mint azt fentebb megírtuk, a havi stat-okra kell leróni a megfelelő nyugtabéllye-

Mennyi a nyugtabéllyeg és a repülőbéllyeg?

Ezekután ismételtelen felsoroljuk a nyugtákra alkalmazandó kincstári és repülőbéllyegek összegét. Tudnunk kell mindenekelőtt, hogy a nyugtákra nem százalékos, hanem bizonyos progresszív skála szerint megállapított fix béllyegek alkalmazandók, amelyek részben a skála szerint számítandók ki a kincstári béllyegek és más skála szerint a repülőbéllyegek tekintetében.

Az első szabály az, hogy 99 leig minden nyugta vagy átvételi elismervény mentes mindenféle kincstári és repülőbéllyeg alól. A további skála a következő:

100—10.000 leig a kincstári béllyeg 3 lei, az aviatikai béllyeg 2 lei.

10.001—50.000 leig a kincstári béllyeg 7 lei,

geket, tekintet nélkül az alkalmazottak számára és a javadalmazások összegére. Ez annyit jelent, hogy akárhány alkalmazott is van és akármilyen kevés vagy sok javadalmazással van feltüntetve, havonta kell statokat kiállítani és azokat a kiállításuk alkalmával béllyegezni).

Illetékmentesek még a kiegyenlítésekről szóló nyugták, amennyiben azok valamely szabályszerűen feltüntetett számlákra vannak írva, azonban csak a számlák kibocsátásának időpontjában történt fizetések tekintetében. Ez vonatkozik a szaldirózásra amelyről már fentebb írtunk. Ez a szabály a társaságok által kiállított nyugtákra is érvényes, tehát ezek is béllyegmentesek akkor, ha a szaldirózás az ugyanerről az ügyletről kiállított számlán szerepel. Béllyegmentes még az a számlamásolat, amelyet a hatóságoknak bemutatnak, ezekre azonban 2 lejes repülőbéllyeget alkalmazni kell. Ezt a 2 lejes kivételes béllyeget a legkevesebben ismerik és ez is egyik oka az általános zavarnak.

Béllyegmentesek a belkezelési okiratok, mint amilyenek a proforma számlák, bonok, kimutatások és más iratok, amelyek csupán az illető vállalat belső ügykezelésének ellenőrzésére szolgálnak.

Béllyegmentesek továbbá az árukiadási jegyek (notele de expedite) az áruk felsorolásáról szóló kimutatások (specificările de mărfuri) stb., amelyeknek nincsen nyugta vagy elismervényjellegük, minthogy nem írta alá azokat a fél, aki az árukat átvette.

Sokáig kétséges volt az a törvény homályos fogalmazása következtében, hogy egyáltalában kötelesek-e a részvénytársaságok (azóta minden kereskedelmi társaság ebbe a kategóriába tartozik) nyugtát adni. A törvény ugyanis úgy van fogalmazva, hogy a „társaság köteles... kitoros és másolatos nyugtát adni.” Az érdekeltek ezt úgy magyarázták, hogy a társaságok, ha általában nyugtát adnak, akkor kötelesek a megállapított formában kiadni a nyugtát. A pénzügyi közegeknek azonban az volt a véleménye, hogy a nyugta kiadása feltétlenül kötelező és pedig a kitoros és másolatos formában.

A pénzügyminiszter 1937 június 26-i körrendelete értelmében a kereskedelmi társaságok minden összegéről, amelyet áruk eladása fejében átvesszenek és elkönyvelnek, feltétlenül kötelesek nyugtát adni.

az aviatikai béllyeg 5 lei.

50.001—100.000 leig a kincstári béllyeg 14 lei és az aviatikai béllyeg 10 lei.

100.001—200.000 leig a kincstári béllyeg 16 lei, az aviatikai béllyeg 10 lei.

200.001—300.000 leig a kincstári béllyeg 18 lei, az aviatikai béllyeg 20 lei.

Minden további 100.000 lei után 2 lei kincstári béllyeg alkalmazandó. Ezzel szemben 200.000 lejen felel bármilyen nagy legyen is az érték, a repülőbéllyeg mindig 20 lei marad.

Itt említjük meg még, hogy a szállodák és vendéglők fizetési jegyzékai 20 lejtől 99 leig 1 lei repülőbéllyeg illeték alá esnek.

A számlák béllyegezése

A számla, mint azt már fentebb megírtuk, tulajdonképpen árukiadó-jegy, amelyet az eladó állít ki a vevőnek az általa eladott árukra vonatkozóan.

A béllyegtvény 14. szakaszának 13. paragrafusa szerint ilyen számlát a kereskedők és iparosok kötelesek kiállítani az egymás közötti eladásokról és bármilyen eladás is legyen ez, továbbá akkor, ha a fogyasztóknak tömegesen adnak el árut. A számlabéllyeg, bármilyen összegű, béllyegjegyekben róható le.

A számlabéllyeg már százalékos béllyeg, nevezetesen a számla értéke után kell megfelelő arányban leróni. Ez az arány pedig 1938 április 1-én kelt béllyegtvény szerint 0.30 százalék, a repülőbéllyeg

illetéke pedig 0.20 százalék.

Itt mindjárt megemlítjük még azt, hogy az állam vagy a hatóságok részére történt szállításoknál a számlabéllyegen kívül még 1.40 százalékos úgynevezett taxa de inregistrare-t is kell leróni. Az ilyen szállítások után tehát háromféle illeték van az iparosoktól, mint amilyen a magánforgalomban oka annak, hogy a hatóságok másféleképpen felbélyegzett számlát követelnek a kereskedőtől és leróvandó 0.30 százalékos repülőbéllyegtaxa. Ez az érvényben. Egy 0.30 százalékos kincstári béllyeg, az 1.40 százalékos taxa de inregistrare és az ezután érvényes.

Nincs foglalkoztatva a butor-ipar

A belföldi lombfapiac forgalma az utóbbi időben gyenge. A butoripar foglalkoztatása rendkívül csekély, a gyárilap pedig csupán különleges célokat szolgáló apróbb kiegészítő vásárlásokat eszközöl. Tölgyfrizben aránylag növekedett a kereslet, mivel a városi építkezések nagyrészt közeledik a befejezéshez.

Az államvasut e hó 27-re 700.000 darab tölgy- és 950.000 darab bükkfalpfára írt ki versenytárgyalást.

Az exportiparban is szerény üzleti tevékenység tapasztalható. Elénkebb érdeklődés tölgydombában és tölgyfrizben van, egyéb lombfapiarokban azonban számottevő mennyiség-

ket elhelyezni alig lehet. Itt említjük meg, hogy a pénzügyminisztérium a repülésügyi és tengerészeti minisztérium megkeresése következtében rendeletet intézett a határmenti vámhivatalokhoz, hogy kőrisfa kivitele csak abban az esetben lehetséges, hogyha ahhoz a repülésügyi és tengerészeti minisztérium hozzájárul. Minden exportőr tehát köteles az áru kiszállítás előtt előzetesen nevezett minisztérium engedélyét beszerezni. Ez a rendelet a termelésben is bizonyos megkötöttséget jelent, mivel a külföld részére termék vagy belföldön nem értékesíthető termelvényeket sem tanácsos előállítani, mielőtt a kiviteli engedélyt a repülésügyi és tengerészeti minisztériumtól be nem szerezték. A rendelet csak kőrisfát említ, azonban kétségtelen, hogy az exporttílalom minden nyers és félgyártmányra, vagy kőrisfából készült bármely ipari produktumra vonatkozik.

70 négyzetméternyi beépített területen új kőházaknál kötelező a légvédelmi betonmenyezet

A minisztérium rendelete —

Ismeretes, hogy az egész világon az új házak építkezésénél a gázvédelmi szempontok érvényesülnek. Erre nézve minden országban majdnem egyöntetű rendelkezések vannak érvényben, amelyek előírják, hogy az új házakat miképpen kell építeni, hogy annak lakói gáztámadás esetén teljes biztonságban lehessenek. Romániában is érvénybe léptek már azok a rendelkezések, amelyek minden építettőre kötelezők és a gáztámadás elleni védekezés hathatóságát szolgálják.

Hetekkel ezelőtt a timisoarai mérnöki hivatal az illetékes minisztériumtól rendeletet kapott, amely előírja, hogy

minden új házat, amely hetven négyzetméternél nagyobb beépített területet foglal el, betonmenyezettel kell ellátni.

A mérnöki hivatal ezt a rendeletet közölte az építésszel tudomásvétel céljából, felszólítván őket, hogy új építkezéseknél szigorúan ragaszkodjanak az előírásokhoz. Közben változás történt a főmérnökség vezetésében és az új vezetőségnek újból foglalkoznia kellett a rendelettel. Ugyanis az új vezetőségnek tudomására jutott, hogy azok, akiknek szándékában állana építkezni, egyelőre tartózkodnak az építkezéstől mert a betonmenyezetre vonatkozó rendelkezést anyagi szempontból súlyosnak találják. Különösen azoknál az építetőkknél jelent ez az előírás súlyos anyagi megterhelést, akik egy-két szobás családi házat szeretnének építeni, mert a betonmenyezet az egész építkezési költségnek harmadrészét teszi ki. Egy száznyolcvan-kétszázezer lejfelépítendő háznál a betonmenye-

zet körülbelül hatvanezer lebbe kerülne, ami természetesen sokakat tart vissza az építkezéstől.

Churceu Vasile, a városi főmérnökség vezetője újból elővette a rendeletet és alapos tanulmányozás után arra a megállapításra jutott, hogy a rendelkezést egészen másképpen kell értelmezni. Churceu szerint nem hetven négyzetméternyi beépített területről van szó, hanem arról, hogy a betonmenyezet építésének kötelezettsége csak azoknál az új házaknál áll fenn, amelyeknek körzete, illetve falainak hossza hetven méternél több. Churceu főmérnök értelmezése kedvezőbb az építetőknek, mert a kisebb házak, főleg pedig a kis családi házak építetőit mentesítene a betonmenyezet építése alól.

Az építetők az új értelmezést megelégedéssel is vették tudomásul, de még nem örülhettek neki, mert Churceu főmérnök értelmezését megfellebbezték a minisztériumhoz, amely most már mint döntőbíró foglalkozott az ügygel.

A minisztérium a régi értelmezést minősítette törvényesnek, vagyis azt, amely szerint minden beépített hásterületet, amely hetven négyzetméternél nagyobb, betonmenyezettel kell ellátni.

A városi főmérnökség a miniszteri döntés következtében természetesen ragaszkodik ahhoz, hogy a hetven négyzetméternél nagyobb beépített területet elfoglaló új házaknak betonmenyezettel legyen. Eddig több esetben fordultak építkezési engedélyért a főmérnöki hivatalhoz, amely minden egyes esetben érvényesítette a fentebbi gázvédelmi rendeletet.

Az aradi munkakamara a kisiparosok mentesítését kérte a 200 leies átalányösszeg fizetése alól

A pénzügyminisztérium továbbra is fenntartja eredeti határozatát

A munkakamara emlékiratot intézett a pénzügyminiszterhez s azt kérte, hogy mentesítsék a kisiparosokat az évi 200 lej átalányösszeg fizetése alól, amit, mint ismeretes, könyvvizelés megvalósítás címén kell fizetniük. A munkakamara arra hivatkozott, hogy csak azoknak a kisiparosoknak kell üzleti könyvet vezetniük, akik kereskedelmi tevékenységet fejtenek ki. Miután a kisiparosok, akik a

munkakamara tagjai, nem fejtenek ki kereskedelmi tevékenységet, nem kötelezhetők a könyvvizelésre, illetve az átalányösszeg fizetésére. A részletes fejtegetés ellenére a minisztérium közölte, hogy továbbra is fenntartja eredeti határozatát, vagyis a kisiparosoknak továbbra is fizetniük kell a 200 lejes átalányt.

Folytatja a kormány a mezőgazdaság újjászervezésének nagy munkáját

Az ipari cikkek árát haladéktalanul összhangba hozzák a mezőgazdaság követelményeivel

A kormány legutóbbi folytatólagos intézkedéssel, amelyeket a mezőgazdaság javára és fejlesztésére tett, letörték az ellenállást és minden vonalon értékes eredményeket hoztak. Termésünk kiváló s ez a kedvező időjárásnak köszönhető, de ezenkívül

hozzájárult a termés minőségéhez és mennyiségéhez a földmívelésügyi minisztérium rendszeres utasítása és felügyelete is.

Minden bizonnyal ez volt az egyedüli év, amikor a megyei és községi hatóságok a kormány utasítására kiszálltak a helyszínrre és felülvizsgálták, hogy a földmívesek betartották-e a kormány utasításait, kellő területet vetettek-e be. Mezőgazdasági termékeink minősége jelentős mértékben függ az illetékes hatóságok lelkiismeretétől és becsületességétől, s a hatóságoknak mindenben tartaniuk kell magukat a magasabb kiképzésű mezőgazdasági szakemberek utasításaihoz. Az, hogy ebben az évben a dobnyerges földmívesek kiváló hasznat eredményeztek, és a fenti tényezők hibátlan együttműködésének köszönhető.

désének köszönhető.

Kiváló mezőgazdasági szakértőnk, Ionescu Sisești földmívelésügyi miniszter, állandóan

figyelemmel kíséri a mezőgazdasági kamara működését és ott, ahol a vezetőség nem kemény büntetésekkel sujtotta a bűnösöket, tartotta be a kapott szigorú utasításokat.

Ezt bizonyítja az Olt-megyei példa is. A hozzá nem értés, a kötelesség teljesítés elhanyagolása, a hanyagság és a visszaélés elnyerték megérdemelt büntetésüket. Nagyon elterjedt már a multban, a nem arra hivatottak és politika! protetsáltak önkényeskedése! Az eddigi rendszer megszűnt és most a mezőgazdaság újjászervezésének új korszakát éljük. A román mezőgazdaság közel van már hozzá, hogy megszerezze áldott termőföldjének megérdemelt jó hírnévét. A parasztságot támogatásban részesíti az ország technika és tudománya, hogy a termés minősége és mennyisége is kielégítő legyen az egész ország területén. Egyik legfőbb követelménye a

mezőgazdaság fejlődésének kétségtelenül az, hogy

a termékek ára összhangba kerüljön az ipari cikkek áraival.

Megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy ebben a tekintetben például a Reşita-művek is teljes megértést tanúsítottak s a legutóbbi közgyűlésen, amelyen ezt a kérdést is tárgyaltak, nagy jóindulat mutatkozott. Belátták annak szükségességét, hogy

az ipari cikkek árát haladéktalanul összhangba kell hozni a mezőgazdaság követelményeivel.

Ez a hír jó hatást fog kiváltani a termelők tömegeiben, mert végre teljesítve látják jogos kérésüket, melyet hiába hangoztattak immár két évtizede.

A kormány elhatározta, hogy a mezőgazdaság újjáteremtése érdekében indított kezdeményezését ezután is folytatja, sőt elhatározta azt is, hogy általánosítja intézkedéseit, szigorú rendszabályokat léptet életbe az összes gazdasági vonatkozásokban, olyan dolgokban, amelyeknek menete már nagyon régóta csak a véletlenre volt bízva.

Hatezer leiem felüli fizetést élvező alkalmazottak betegsegélyzői taksája

A központi betegsegélyző pénztár a közelmultban 11.022. számú magyarázó rendeletet adott ki a társadalmi biztosításokról szóló törvény értelmezésére. Eszerint azok az alkalmazottaknak, akik már egy éve tagjai a betegsegélyzőnek, de időközben jövedelmük havi 6000 leinél több lett, meg kell tartaniuk betegsegélyzőpénztár tagságukat akkor, ha az illetők munkások. A hatezer lei fizetésnél nagyobb jövedelmet élvező hivatalnokoknak a betegsegélyző pénztárba újonnan való beiratása ezen körrendelet értelmében tehát nem kötelező.

Harc a tisztességtelen verseny ellen

Birákból, jogászokból, egyetemi tanárokból, iparosokból és kereskedőkből álló bizottság tanulmányozza behatóan a nemzetgazdasági minisztérium fennhatósága alatt a tisztességtelen verseny elleni intézkedéseket tartalmazó új törvény szövegét. Ezzel párhuzamosan tárgyalják a gyári beiktatásnak és nyilvántartásnak módjait szabályozó törvény módosítását is.

A bélyegtörvény áthágása címén súlyosan megbírságotlák a Kandia gyárat

A pénzügyi hatóságok büntetéssel sújtották a Timisoara-temesvári Kandia cukorka gyárat. Nemrégiben megjelent a gyár irodáiban dr. Vicaş László pénzügyi ellenőr, aki vizsgálatot tartott, majd pedig azon a címen, hogy a Kandia súlyosan vétett a bélyegtörvény rendelkezései ellen, több jegyzőkönyvet készített, amelyek alapján 2 millió lei bírságot vetettek ki a vállalatra. A bírságotlák jegyzőkönyvek ezután jóváhagyás végett a pénzügyminisztériumba kerültek, ahonnan most érkezett meg a válasz. A minisztérium tíz jegyzőkönyvet jóváhagyott, amelyek 1.497.236 lei bírságot jelentenek a Kandia cukorkagyárnak.

BUTA FÉRJ.

Csemegéd súlyos beteg és mikor közeledni érzi a halálát, elhaló hangon suttogja a férjének:

— Adolffám, érzem, hogy nem sokára meghalok, de kell neked valakom, hogy megcsaltalak.

— Kivel? — kérdi Csemegé.

— A könyvelővel.

— És?

— És... a taktárnokkal.

— És?

— És... a praktikánossal.

— Mással nem?

— Ugyan, — mondja erre az asszony idősebb — mit kérdezel ilyen butaságokat? Hát azt es tudod, hogy hány alkalmazottad van?

DEFINICIO

Mandula, ha szegény is volt, humorérzékét nem veszítette el.

Egyik nap a kávéházban azon vitatkoztak, hogy mi az optimizmusra a legjobb definíció? Mindenki mondott valamit, amit Mandula végig hallgatott, aztán megszólalt:

— Az urak beszélhetnek, amit akarnak, az optimistát legjobban én tudom definiálni.

— Nos?

— Optimista az, aki nagyon gazdagon nőszül és azt hiszi, hogy a születendő gyerek órá fog hasonlítani.

Elvi jelentőségű döntést hozott a tábla, a piacon áruló kisiparosok ügyében

Egy igen hosszú idő óta huzódó kérdésben hozott elvi jelentőségű döntést az Oradea-nagváradai tábla második szekciójának tanácsa.

Még az év elején történt, hogy a zalaui Kereskedelmi Kamara eljárás megindítását kérte Herczeg Károly zalaui csizmadia mester ellen azzal az indoklással, hogy Herczeg Károly a zalaui piacon árul és mint ilyen, köteles cégét a Kereskedelmi Kamaránál is bejegyeztetni. Első fokon a zalaui törvényszék foglalkozott az ügygel és megállapították, hogy Herczeg Károlynak joga volt a saját gyártotta áruait a piacon árusítani anélkül, hogy ezért cégbejegyzésre kötelezhetnének.

A törvényszék határozata ellen a Kereskedelmi Kamara felebbezést jelentett be az oradeai táblához. A táblai tárgyaláson Herczeg Károlyt a helybeli Munkakamara ügyésze: dr. Peia Nicolae ügyvéd képviselte, aki egyben a Munkakamara kebelébe tartozó kisiparosok érdekeit is meg akarta védeni.

Dr. Peia Nicolae ügyész hangsúlyozta, hogy Herczeg Károly csizmadia kisiparosnak számít, miután tíz munkásnál többel soha nem dolgozott és így nem kötelezhető arra, hogy cégbejegyzést csináljon annál is inkább, mert a minden esetben csak a saját maga készítette árukat árusította.

A táblai tanács, helyt adott a munkakamara ügyész érveléseinek és határozatában elutasította a Kereskedelmi Kamara felebbezését, kiemelve, hogy tíz munkással és husz lóerővel dolgozó mester kisiparosnak tekintendő és mint ilyen, nem kötelezhető arra, hogy cégbejegyzést csináljon a Kereskedelmi Kamaránál.

A tábla elvi jelentőségű döntése számos hasonló konfliktus keletkezését akadályozza meg miután Oradea is igen sok kisiparos viszi ki a vásárra áruait anélkül, hogy cégét a Kereskedelmi Kamaránál bejegyezték volna.

Gyökeres átalakulás előtt a kereskedelmi cégbejegyzés

A törvényes kellékeken kívül alkalmas személynek kell a kereskedőnek lennie
Oszire elkészül a kereskedelmi élet kódexe

Lapunk más helyén közöljük, hogy a nemzetgazdasági minisztériumban törvényjavaslat készül a kereskedők képesítéséről és ezzel kapcsolatban a kereskedelmi cégek bejegyzésének átszervezéséről. A javaslat elkészítését hosszabb bizottsági vita előzte meg, amely végül is

érdekes megállapításokra jutott.

Ugy találták, hogy a jelenlegi törvények hiányosságokat mutatnak, amelyeket nyomban meg kell szüntetni. A cégbejegyzés körül eddig az úgynevezett deklarativ rendszer volt, amelyről csak újabban tértek el egyes külföldi államokban. Így Franciaországban is. A kereskedő nem kéri cégbejegyzését, hanem egyszerűen bejelenti, és ezt a bejelentést

a céghivatal a törvényes kellékek fennforgása mellett tudomásul vette

anélkül, hogy a kérvényező személyiségét vizsgálat alá vették volna. Későbbi megvitatás fenntartásával a bizottság a következő irányelveket állapította meg:

1. A bejelentési (deklarativ) rendszertől a jövőben eltérnek.
 2. A vállalkozó azonosságát nagy figyelemmel vizsgálják meg.
 3. A kérvényező kereskedő múltját vizsgálják tárgyává teszik.
 4. A külföldieknek a kereskedelembe és iparba való behatolásának meggátálása.
- Miután a leggyakoribb eset, hogy a kereskedő egy emblema mögé buj és ezáltal régi hitelezői nem tudják, hogy ő az üzlettulajdonos, másrészt az újabb hitelező az üzlettulajdonos személyiségét, illetőleg bizonytalanságban marad, a törvényjavaslat szerint az emblema mellett a kereskedő nevét is fel kell tüntetni.

Mitiá Constantinescu, nemzetgazdasági miniszter mindent elkövet, hogy a törvény még az őz folyamán tető alá kerüljön és ezért a speciális bizottság a nyári szünetben is hétről-hétre ülészik. A törvénnyel kapcsolatban állapítják meg, hogy milyen minősítésre van szüksége a kereskedőnek Kereskedelmi körökben élénk érdeklődéssel kísérik a bizottság munkáját.

ként feladni s ugyanabba a borítékba több különböző címre szóló levelet elhelyezni. Ebben a kategóriában 100 leltől 15 ezer leig terjed a pénzbírság s emellett a kifogásolt küldeményeket elkobozzák.

Tilos az értéklevelekben ércpénzt, nemesfémeket, drágaköveket, ékszereket elhelyezni és nincs megengedve ezeknek a tárgyaknak a postai csomagokba való elhelyezése sem. A büntetés 100 leltől 1000 leig terjed, a tárgyakat elkobozzák.

Tilos az értéklevelekbe, vagy postai csomagokba bármilyen levelet elhelyezni. A büntetés 500 leltől 5 ezer leig terjed.

5 ezer leltől 15 ezer leig terjedő büntetést ír elő a 109. szakasz azok ellen, akik a valónál magasabb értéket jelölnek meg egy küldeményben.

Tilos a levelezőlapokról, vagy más olyan nyomtatványokról levágni a bélyeget s felhasználni, amelyekre a bélyeg rá van nyomtatva.

A büntető törvénykönyv rendelkezései szerint büntetik meg azokat, akik bel- vagy külföldi bélyeget, vagy más postai értéket hamisítanak, kik fenti értékeket csalárd módon használják fel s akik a postaigazgatóság által kibocsátott bélyegekhöz megtevésztésig hasonló értékeket állítanak elő és hoznak forgalomba.

A postaigazgatóság minden esetben, mikor a közönségnek kétélyei vannak az eljárás módjaitra nézve, készséggel szolgál felvilágosítással.

Kárpitos munkák

olcsón és izléseken készülnek

PAPP SANDOR

kárpitos üzembem ARAD, Str. Consistorului 11. sz. — Telefon: 2658.

Módosítják a kartellitörvényt

A központi kartellbizottság a múlt héten fontos ülésre hívta össze tagjait. Az ülésen több olyan vállalat-csoport kérelmével foglalkoztak, amelyek kérték annak megállapítását, hogy nem bírnak kartell-jelleggel s ennek megfelelően a kartelek nyilvántartásából történő törölésükre tettek előterjesztést. A bizottság a következő ilyen kérelmeket teljesítette: 1. Fémtestítősző és fényesítéshez használt grafit kartell, 2. vaslemez-termelő kartell, 3. „Bergmann-doboz” kartell, 4. talpgyárak kartellje. Elhatározta még a bizottság, hogy a Cluj-kolozsvári bőripari szindikátust és a bucurestii cukorgyárak szindikátusát nem minősíti karteletnek. Vizsgálat tárgyává tették a jég-kartelet a központi bizottság megkerülésével eszközölt áremelését is. Ebben az ügyben bizottsági vizsgálat indul meg s ennek során döntenek arról is, hogy milyen megtorlasokat alkalmazzanak, ha megállapítást nyer az árúzkedés ténye. A kartell-nyilvántartásba való iktatásra véleményezte a bizottság a bucurestii vasbeton kereskedők kartellját és a cementlap-kartell.

További folyó ügyek letárgyalása után vita indult meg a jelenlegi kartellitörvénnyel kapcsolatosan szükségesnek mutatkozó módosítások eszközölését illetően. Az eddigi tapasztalatok alapján lényegbevágó módosítások esedékesek úgy a trösztök és kartelet fogalmának megállapítása, valamint a megtorlasokat illetően. Valószínűleg változás következik be a központi kartellbizottság jelenlegi összetételében is.

Fock Gábor

esztorgályosószem

Arad, Str. Greceanu 4.

Bármilyen

borostyán- és

csontmunkákat is

vállal!

Hat hónap védjegybitorlás miatt.

Az ilfolti törvényszék most tárgyalta Jean Iosipescu kereskedő bűnügyét, kit az ügyészség védjegyhamisítással vádolt. A vádirat szerint Iosipescu családi szándékából I. David tárgyműrepi gyógyszerész csomagolását áruita és védjegyét utánozta és ezzel nemcsak az érdekelt gyógyszerésznek, de a vásárlóközönségnek is kárt okozott. A bíróság a bizonyító eljárás befejezése után 6 hónapig fogházbüntetéssel sújtotta.

A posta és csomagforgalom új szabályozása

A hivatalos lap július 25-iki számában törvényrendelet jelent meg a posta, táviró és távbeszélő szolgálat szabályozásáról. A törvényrendelet gyökerében szervezte át a szolgálatot annak érdekében, hogy működése a fokozott követelményeknek jobban megfeleljen.

A törvény értelmében a postaszolgálat az állam monopóliuma. A kizárólagossági jog az összes postai küldeményekre, a pénz és értékek és tíz kg. súlyú értékek szállítására vonatkozik. Az új törvény szerint bárki saját megbízottja útján is eljuttathat egyes küldeményeket, de nem szervezhet külön szolgálatot erre a célra s nem foglalkozhatik idegen személyek küldeményeinek szállításával. A közönségnek tehát nem tanácsos levelek, vagy csomagok küldésére magánkürirokat alkalmazni, mert így kiteszi magát a küldemények elkobzásának és a törvényes megtorlásnak. A 100 szakasz szerint, akiről bebizonyosodik, hogy titkos szolgálatot szervezett, 10 ezer leltől 30 ezer leig terjedő pénzbírsággal sújtható. Visszaesés esetén egy

hónaptól egy évig terjedhető fogház és 60 ezer leig terjedhető pénzbírságnak teszik ki magukat. A leveleket, tárgyakat, csomagokat, pénzt és értékeket, a tilos szállítás tárgyait elkobozzák.

Szigorúan tilos postai küldeményekben olyan tárgyakat feladni, amelyek emberéletet, vagy egészséget, a postai felszerelést, vagy a többi küldemények épségét veszélyeztetik, továbbá olyan tárgyakat, amelyeknek a kereskedelembe való forgalombahozása tilos. Tilos szállítani élő állatokat, a méhek, picák és selyemhernyók kivételével. A kihágók 500 leltől 5 ezer leig terjedő pénzbírsággal büntetnek és emellett felelősek az általuk feladott küldemények által okozott összes károkért.

Tilos az egyszerű, vagy ajánlott levelekben értékpapírokat, vagy értéktárgyakat elhelyezni. Ezeket elkobozzák és emellett a kihágót 5 ezer leig terjedő pénzbüntetéssel bírságolják meg.

Tilos a kedvezményes árszabású küldeményekben olyan anyagot elhelyezni, ami magasabb árszabás alá esik. Hasonlóképpen tilos magánküldeményeket hivatalos küldemények-

A forgalmi adó-rendelkezések módosítását kéri a timár-iparosok

Ismeretes, hogy a forgalmi adótörvényt módosító 3551-937 számú rendelet szerint azok a timárüzemek, amelyek géperővel dolgoznak, vagy egy speciális vegyész alkalmaznak, nem mentesülnek a forgalmi adófizetés kötelezettsége alól. Ez a rendelet súlyos terhet jelent a timáriparosokra. A mures megyei timáriparosok most memorandumot intéztek Cancicov pénzügyminiszterhez és kéri a forgalmi adótörvény módosítását. A memorandum a timáriparosok kérését az alábbi indoklással támasztja alá: Az ardeali timáripár, mely megfelel az összes kisiparra vonatkozó rendelkezésnek és előírásnak, lényegében is kisipar és forgalmi szempontból semmiesetre sem minősíthető gyáripárnak. Olyan timár kisiparos, aki egyszerű műhelyében vegyész alkalmazna, nincs. A timár kisiparo-

sok legfeljebb 5 lóerőig terjedő géppel dolgoznak és ez a kevés lóerős gép tulajdonképpen nem használható mesterségre, hanem csak rendes segéd munkák elvégzésére. A timár kisipar gyártmányainak minősége nem veheti fel a versenyt a fejlettebb gyáripár termékeivel. A timár kisipart többnyire egyszerű emberek végzik, akik a nehéz testi munka elvégzése után nem képesek az ilyen kereskedelmi előtanulmányokat igénylő nyilvántartásokat is elvégezni. A forgalmi adó fizetése a timár kisiparosnál semmiképpen sem hárítható át a vevőre és így a forgalmi adókényszer a timár kisiparos adójának több száz százalékos emelését jelentené. A timár kisiparosok memorandumának illetékes helyre való eljuttatására több volt magvarvárti képviselőt, köztük Szabó Bénit is felkérték.

A Kereskedelmi Kamara átirata Ártelmében

A Sfatul nem rendezheti meg a Satumarei Mintavásárt

Jelentettük, hogy a satumarei Sfatul vezetősége magára vállalta a zidei Satumarei Mintavásár megrendezését és erre vonatkozólag megtette a szükséges kezdeményező lépéseket.

Ebben az ügyben most érdekes fordulat állott be. A Kereskedelmi és Iparkamara átiratot intézett a Sfatulhoz. Közli vele, hogy hasonló kiállítások rendezéséhez csak a Kereskedelmi Kamarák-

nak van joguk. Felszólítja a Sfatul vezetőségét, hogy álljon el a Satumarei Mintavásár megrendezésének tervétől, mert ellenkező esetben megfelelő intézkedésekre kényszerül.

A Sfatul tudomásul vette a Kereskedelmi Kamara átiratát és beszüntette előkészületeit, úgyhogy ezidén a Satumarei Mintavásár végleg elmarad.

Tiztagu bizottság ellenőrzi a Cluj-kolozsvári sütőiparosokat

Nyilvánosságra hozzák a legjobb és legrosszabb kenyeret előállító pékek nevét

Az orvosi hivatal vegyész-orvosa azt a javaslatot terjesztette a városi tanács elé, hogy nevezzenek ki egy több tagból álló állandó bizottságot, amely legalább havonként egyszer vizsgálja felül a cluji piacon eladás alá kerülő kenyereket, azok minőségét bírálja felül és hozza tudomására a közönségnek a vizsgálat eredményét. Így a közönség is megtudja, melyek azok a sütőipari üzemek, amelyek a legjobb és melyek azok, ahol a leggyöngébb minőségű kenyeret állítják elő.

A tanács ezt az előterjesztést elfogadta és a kenyér minőségének állandó ellenőrzésére a polgármester elnöklése alatt egy tiztagu bizottságot küldött ki, amelynek tagjai a következők: Dr. Victor Pop városi főtitkár, dr. I. Hatieganu orvosprofesszor vagy helyettese, dr. Zolog az egészségügy tanára, Riffan-Tlici urnő az élelmiszer-tanársegéde, dr. Petre Vlad főorvos, dr. V. Puscariu egyetemi tanársegéd, Drăgoeanu Petre, a Sütőipari Szövetség elnöke, dr. Stefan Hossu h. városi főorvos, dr. V. Galea

vegyészorvos és dr. Coriolan Dragulescu, a városi orvosi hivatal vegyészorvosa.

Ez a tiztagu bizottság a hónap valamelyik napján összegyűjti az összes sütőipari üzemekben gyártott kenyeret és a városi tanács termében összeülve, mindeniket megvizsgálja, hogy megállapítsa azt, melyik az a péküzem, amelyik a legjobb és legrosszabb minőségű kenyeret állítja elő. A bizottság az első öt legjobb minőségű kenyér előállítójának, valamint a legrosszabb minőségű kenyér előállítójának nevét nyilvánosságra hozza, hogy a fogyasztó közönség tudja, melyik sütőiparos érdemes a közönség pártfogására és melyik az, amelyet kerülnie kell. A bizottság teljesen ingyenesen működik és már valamelyik legközelebbi napon végrehajtja az első kenyérvizsgát. A kenyérvizsga napját azonban titokban tartják és a sütőiparosok csak azon a napon szereznek tudomást róla, amellyiken a vizsgálat megtörténik, nehogy erre felkészülve, átmenetileg gyártmányaik minőségét megjavítsák.

Új Iparvédelmi törvény.

A fővárosi lapjelentések szerint legutóbb megtörténtek az előkészületek egy egységes ipari törvénykönyv megszerkesztésére. A nemzetgazdasági minisztérium már bizottságot is nevezett ki ennek a fontos kérdésnek feldolgozására. A bizottság tagjai között szerepel Bádescu Rosiori semmitőszéki elnök, Victor Slavescu a gyáriparosok országos szövetségének elnöke, Orghidan mérnök a fémipari szövetség elnöke, dr. Ernest Ene, Al. Negel, O. Bungetianu a kereskedelmi és iparkamarák szövetségének elnöke, N. Cornateanu, dr. Ratiu, Cezar Popescu a nemzetgazdasági minisztérium ipartügyi igazgatója, Patricia P., a pénzügyminisztérium vámgazgatóságának vezetője, Eugen Calos, titkára pedig N. Arcadian mérnök, az iparügyi vezérigazgatóságtól. Az új törvénykönyv a hasznosnak minősített, fontos iparágak számára hatékony támogatást biztosít, de szigorú intézkedéseket tartalmaz a parazitanak minősített ipar lehetetlenné tétele érdekében.

BAUER ANDOR

Műszerész Üzemével elköltöztett
Calea Seguna 160 szám (Ioan Calvin és Seguna-lu sarok) Telefon: 26-90

ISKOLABAN.

- A tanító felszólítja Mórckát:
— Mondj nekem egy madarat.
— A golyácska.
— Jól van. Most mondj még egyet.
— A verébke.
— Jól van. De ne mondd azt, hogy golyácska, verébke; mondd, hogy golya, veréb. Érted?
— Igenis.
— Na, akkor mondj még egy madarat.
— A fecs.

Numirea d-lui Eugen Titeanu subsecretar de Stat al presei și Propagandei Naționale

D. Eugen Titeanu a fost numit subsecretar de Stat al Presei și Propagandei Naționale. Faptul că a căpatat sublinierea aprobativă a întregii breșle gazetărești și a opiniei publice, cunosătoare a meritelor noului ministru.

Personalitatea publică extrem de dinamică, organizator încercat, d. Eugen Titeanu este, în același timp, un ziarist prestigios și un scriitor de nuanțe (poemele, imprăștiute prin reviste, afirmă o sensibilitate cu totul remarcabilă.)

D. Eugen Titeanu nu este un proaspăt venit în cercul preocupărilor ziaristice și de propagandă națională. Condeii său sprinten, fraza sa vie și suculentă, sunt cunoscute cititorilor. O inteligență pururi trează, ajutată și întărită de o cultură temeinică, dau scrisul dlui Eugen Titeanu o puternică armatură, pusă în slujba Tronului și a Țării.

Numirea noului subsecretar de stat al Presei și Propagandei, este — împlinit — o recunoaștere și o promovare în plus a generației, care n'a depășit vârsta de 40 de ani.

Mai presus de toate, cea care are de câștigat din această numire este Presa: adică opinia publică.

Olcsó kerékpár vásár

GONDA műszerésznél
Str. Brătianu 9.

Könnyű részletfizetési feltételek
Villany- és csengőszerelek pontosan és olcsón

A szeszgyedárusítási törvény megváltoztatása.

A hivatalos lap 162. július 28-iki száma közli a szeszgyedárusítási törvény megváltoztatását. Ezen változás értelmében a szeszgyárraktól átvett szesz értéke a pénzügyminisztérium megállapításai szerint a jövőben is változatlan marad. A gyümölcslepárlásból eredő szesz átvételi ára viszont megynként lesz megállapítva. Fontos ujtatás a törvénynek az az intézkedés, hogy a jövőben csak részvénytársaságok, szövetkezetek és szőlőtermelők, az utóbbiak csak ugyanazon helyen, rendelkezhetnek több italmérési engedéllyel. Százezernél magasabb lakosságu városokban lehet kivételes esetekben ugyanazon személy részére több italmérési engedélyt is kiadni.

— GYOMORFAJAS, székrekedés, felfúvódás, bélrenyheségnél teljes gyógyulást nyújt a SOLVO pirula. Egy doboz ára 20 lei. FÖLDES gyógyszerár, Arad.

A diófa forgalmára vonatkozó szabályok.

A földművelésügyi minisztérium körrendeletet intézett a mezőgazdasági kamarákhoz, amelyben közli, hogy a diófák kivágása teljesen tiltva van.

A kiszáradt diófák kivágását és a szeltörések eladását a földművelésügyi minisztériumnak kell engedélyeznie. Az erre vonatkozó kérvényeket ahoz a földművelésügyi kerülethez kell beadni, amelynek területén a kiszáradt, vagy szeltörött diófák vannak.

Minden kivágásra engedélyezett diófa helyett legalább három fiatal diófát kell ültetni.

Engedély nélkül tilos a diófát másnak adni, vagy eladni. Az ezen rendelkezés ellen vétőket köbméterenként 2000 leitől 3000 leiig terjedő pénzbüntetéssel sújtják s a diófát elkobozzák.

A diófa csak szállítási igazolvánnyal szállítható. A szállítási igazolványt a megyei mezőgazdasági hivatal (Serviciul agricol județean) állítja ki.

A szállítási igazolványt a szállítmány elindításánál és megérkezésénél láttamoztatni kell az illetékes községi jegyzővel.

A diófának szállítási igazolvány nélkül való szállítása szintén kihágást képez és ugyancsak köbméterenként 2000-től 3000 leiig terjedő pénzbüntetéssel és a faanyag elkobzását vonja maga után.

Az utak ujjaépítésének első szakasza

Mihail Ghelmegeanu miniszter jelentésben számolt be az Uralkodónak az eddig megtartott árlejtések helyzetéről

Az ország utainak helyreállítására vonatkozó nagy program első szakasza Mihail Ghelmegeanu közmunkaügyi miniszter egyenes ellenőrzése alatt teljes sikerrel megvalósult. És hogy a szerződött munkák ne szenvedjenek késést, egy kiegészítő törvényrendelet jelent meg, a májusi végrehajtási utasítások záradékául, amely által a miniszternek nagyobb szabadsága lesz más uton készíteni el a munkaszerződéseket abban az esetben, ha az első árlejtések sikertelenül végződnek, vagy nem adnak kielégítő eredményt.

Kiegészítve a régi törvényrendeletet, a jövőben teljesen elhárítható az utak helyreállítása és modernizálása elé gördülő akadályok.

AZ EDDIG ELVÉGZETT MUNKÁK ÖSSZEFOGLALÓ EREDMÉNYE

Az ezévi munkaprogrammal kapcsolatosan a kormány jóváhagyása alapján a közmunkaügyi és közlekedésügyi minisztérium eddig 221 millió 400 ezer lei értékben 86 munkát vitt árlejtésre. Ezekben foglaltatnak a törtkavicsszállítások az utak helyreállításához és az uttestek felöltéséhez szükséges mennyiségben, valamint a többi új munkálatok Basarabia, a

nyugati hegyek és Maramureş utjainak rendbehozásához.

A közmunkaügyi és közlekedésügyi minisztérium egész utjavítási programja első sorban nagymennyiségű törtkavics szállítást tűzött ki célul. Hogy ezeket a szállítástokat késedelem nélkül bonyolítsák le, a munkatervben foglalt összes helységekből árlejtéseket tűztek ki a vállalkozók részére.

Junius hónapban, a legtöbb árlejtés első határidején, 68 árlejtés 217 millió lei értékben, 28 pedig 108 millió lei értékben eredménytelenül végződött.

A vállalkozók nagyobb része a jelentkezésnél nem vette figyelembe az államszámviteli törvényt, míg mások az ajánlatok benyújtásánál az árlejtési szabályzatokkal helyezkedtek szembe.

Voltak megyék, amelyekben pénzügyi eszközök hiánya miatt, vagy a CFR-rel kötött szerződésük miatt egyetlen konkurens sem jelentkezett az árlejtésen.

Ezzel a helyzettel szemben a közmunkaügyi miniszter július hónap első felére újabb árlejtéseket tűzött ki a vállalkozóknak.

De ez alkalommal is — a megyei technikai szolgálatok vezetőinek jelentése szerint — az új árlejtések sem vezettek eredményre

Új Intézkedések

Mihail Ghelmegeanu közmunkaügyi miniszter ebben a helyzetben felfolyamodással élt és kérte, hogy hatalmazzák fel a minisztériumot, hogy saját kezelés útján, vagy korlátozott árlejtés által, vagy egyenes meg egyezés alapján hozza létre a munkaszerződéseket abban az esetben, ha az első árlejtés eredménytelenül végződik.

Ezek az új intézkedések szükségesek a munkálatok késedelem nélkül való végrehajtására, hogy a lakosságnak a legmodernebb közlekedési lehetőségeket adhassák meg.

Ilyen formán az új határozat értelmében a miniszter felhasználhatja a hatáskörébe tartozó technikai szolgálatokat, amelyek saját keze-

lés útján is végrehajthatják a munkálatokat, vagy felhívással fordulhatnak a magánszállítókhoz egy nagyobb technikai és pénzügyi lehetőség birtokában.

Mihail Ghelmegeanu miniszter az évben meg akarja valósítani az utak helyreállítására vonatkozó programot. Ő ismeri ennek a problémának minden részletét és megtette a szükséges intézkedéseket, hogy tevékenységében semmi ne akadályozza.

Ezekkel az új intézkedésekkel kapcsolatosan megállapíthatjuk, hogy az utmunkálatoknak minden körülmények között való végrehajtása a technikai fejlődés új útját építi ki.

Be kell-e jelenteni az alkalmazottakat a népesedési hivatalnál

Közl: Dr. KELE SANDOR

A népesedési hivatalok felállításáról szóló törvény 36. szakasza szerint minden városi rendőri hivatal és minden község előjárósági hivatala mellett egy népesedési (bejelentő) hivatal létesült, amelynek a feladata — beírni az összes román állampolgárokat és idegeneket, akik a községben állandóan letelepednek és ott tartózkodnak. Ezzel kapcsolatban tehát meg kell tenni az azon teendőket, amelyek ezen nyilvántartással felmerülnek.

A törvény 40. szakasza szerint a háztulajdonosok, a házak hasznélvezői, a főbérlok vagy azok, akik a ház kezelésével vannak megbízva vagy azok, akik szobákat adnak bérbe vagy al-bérletbe — kötelesek családtagjaikat, szolgálókat, munkásaikat és alkalmazottaikat, akik velük együtt laknak, vagy telepükön dolgoznak, bejelenteni.

Azok, akik a fenti kötelezettségnek nem tesznek eleget 500—1000 leig terjedhető pénzbírsággal, büntethetők az illetékes járásbíró-ság által.

Tekintettel arra, hogy a végrehajtási utasítás, 15. szakaszában azt említi, hogy a gazda és munkaadó azon munkásokat és alkalmazottakat kell bejelentse, — akik nyílván az alkalmazottak már bejelentett lakása van — kell-e még bejelenteni a munkaadónak is, hogy nála alkalmazott az illető.

Erre vonatkozólag a népesedési hivatalról szóló törvény 40. és az ehhez kiadott szabályzat 47. szakaszainak összehasonlítása útján a következő választ kell adnunk:

A törvény 40. szakaszának utolsó bekezdése szerint a munkaadó bejelentési kötelezettségét képezi az alkalmazottak bejelentése, akik a munkaadó telephén dolgoznak.

Ezt kiegészíti a végrehajtási utasítás 47. szakasza — amely szerint — a munkaadó 3 nap alatt köteles ezen bejelentést eszközölni úgy a munkás — mint többi alkalmazottaira vonatkozóan.

A különbség csak az, hogy azon alkalmazottakat, akik vele laknak, más formulán jelentik be, mint azokat, akik nála alkalmazásban vannak, de nem laknak nála.

Minden esetben ezen bejelentésnek elmulasztása azzal jár, hogy a járásbíró-ság a népesedési hivatal megkeresése alapján köteles kiszabni a pénzbírságot, amely 500—1000 leig terjedhet.

Ez a rendelkezés vonatkozik tehát úgy a városi, mint a vidéki munkaadókra és miután közigazgatási szempontokból ma az ellenőrzés fokozottabb, tehát a törvényes szabályok betartására ez uton is felhívjuk olvasóinkat.

A víziutak előnye.

Az „Universul” írja: Románia meg volt áldva víziutakkal, ezt a körülményt mégsem használták ki kormányaink. Elég, ha a Duna-hajózásra gondolunk. A háromezer kilométeres folyóból 1100 kilométer illeti a baloldali parton Romániát, utánunk következik Németország, mely az Anschluss révén szerzett 350 kilométerrel együtt 1000 kilométer hosszú parttal rendelkezik. Románia helyzete azért is kedvezőbb, mert Duna-medencéje jobban hajózható s ide tartozik a Duna torkolata. Mégis az utolsó helyet foglalja el hajópark terén a dunai államok sorában. Kivételre kerülő áruinknak mindössze egyharmad részét szállítják román hajók, így például a múlt évben 3.155.692 tonna román áru került kivitelre s ebből csak 1.138.235 tonnát vittek román zászló alatt víziutakon. Még rosszabb a helyzet a kőolajszállítás terén, mert 905.665 tonna hajón szállított kőolajból mindössze 129.056 tonna került román hajókra, közben 182.000 tonnát német, 82.424 tonnát osztrák hajók szállítottak. Hivatalos részről támogatni kell minden magánkezdeményezést, mely a román kereskedelmi flotta fejlesztését célozza.

Fürdőreszek	Selyemingek	Etiküllök
Selyemharisnyák	Zoknik	Keztyűk

STRASSER harisnya-áruházában
leg-olcsóbban Primáriával szemben.

Biztosítási végrehajtás

Alperes felelőssége folytán felperes biztosítási végrehajtás elrendelését kérte a járásbíró-ságtól, hol azzal utasították el kérelmét, hogy végrehajtási kérvényének beadása előtt jelző-log bekebelezést eszközölt követelése erejéig alperes ingatlan vagyonára. A törvényszék az első bíróság végzését megváltoztatta és helyet adott a kérelemnek azzal, hogy az 1912. LIV. tc. 51. §-a alapján felperesnek joga van a biztosítási végrehajtáshoz. Az ítéletábla nem osztotta ezt az álláspontot s a végrehajtási törvény 232. §. b. pontjára hivatkozással leszögezte, hogy csupán akkor lehet a biztosítási végrehajtásról, ha a követelés még nincs biztosítva. Miután pedig a becsatolt hiteles teleklönyvi adatokból megállapítható, hogy felperes javára a perbeli követelést jóval meghaladó összeg erejéig már két évvel előbb jelző-log bekebelezést eszközöltek, az ítéletábla határozata szerint pótlólag nincs helye biztosítási végrehajtásnak.
(Cíj ítélet No. C. II. 838/937.)

A börgyárosok a készbőrárak emelkedését akarják megakadályozni

A nyersbőr drágulása következtében a készbőráraknál ismét jelentős áremelkedés mutatkozik. Az állandó áremelkedés megakadályozása érdekében a börgyárak emlékiratot terjesztettek a ruházati cikkek áralakulását tanulmányozó bizottság elé s az emlékiratban a nyersbőrellátás kérdésének megoldására érdekes javaslatot tettek.

A börgyárosok azt ajánlották, hogy a kormány csak abban az esetben adjon engedélyt élőállatkivitelre, ha a kiszállító cég vállalja a kivitt állat nyersbőrének visszaszállítását. Ha pedig ez a megoldás nem volna keresztülvihető, engedélyezzen a pénzügyminiszter megfelelő vám- és illetékfedezményt a külföldi nyersbőrbehozatal számára. A börgyárosok csak ilyen módon látják megoldhatónak a készbőrárak jelenlegi magas árának letörését.

A nemzetgazdasági miniszter, mint az ár-bizottság elnöke, megígérte a börgyárosok küldöttségének, hogy tanulmányozni fogja a javaslatot.

PRAKTIKUS MATEMATIKA

A tanító azt mondja számtanórán Móricknak:
— Ha a mamád 30 éves, a papád meg 35, hány évesek összesen?
— Hatvan.
— Miért?
— Mert a mama öt évet mindig letagad.

A kompenzációs export-import új és teljes A. és B. listája

Az ipari termékek külföldi elhelyezését is nagymértékben elősegíti a kompenzációs úton exportálható áruk új listája

A kompenzációs úton importálható áruk listájának kiegészítése csökkenté az ipar nyersanyag- és gépbeszerzési nehézségeit. — Julius 25-én lépett életbe a kompenzációs import-exporttrendszer kibővítéséről szóló rendelet.

A kormány gazdasági bizottsága elhatározta a kompenzációs úton exportálható, illetve importálható áruk listájának módosítását.

A Hivatalos Lap július 28-iki számában megjelent minisztertanácsi jegyzőkönyv a gazdasági bizottság határozatának megfelelően július 25-től kezdődő érvénnyel az alábbiak szerint állapította meg a kompenzációs úton exportálható, illetőleg importálható áruk A. és B. listáját, ugyanezzel hatályon kívül helyezte a régi listákat.

A kompenzációs úton exportálható áruk A. listája

A kompenzációs úton exportálható áruk A. listája a következő:

(Jegyzet: az első szám jelzi a behozatali vámtarifa tételét, az utolsó szám pedig a Banca Nazionaleának beszolgáltatandó devizakvótát százszázalékban. Ha az utolsó szám hiányzik, úgy az áru devizabeszolgáltatási kötelezettség nélkül exportálható kompenzációs úton).

10, 11, 13. Bárány, juh, berbécs, kivéve a fajállatokat, karakul, 10.

29. Vaj 10.

30. Természetes állati ehető zsiradék (sertézsir, szalonna, hár, stb.) 10.

31, 32. Turofelek 10

33. Friss hus 15.

36. Baconserés 10.

37. Sózott, pácolt vagy szárított husok 10.

38. Hus szalonnával, sózva, füstölve 10.

39. Szalámi 15.

40. Mindenféle huskonzerv légmentes csomagolásban 20.

41. Vadpástétom, szárnyas pástétom, májpástétom 10.

42. Huskivonatok 10.

44. Levágott szárnyas 25

45. Tojás bármilyen formában 15.

67—69. Rák, fekete ikra 20.

72—73. Halkonzerv 10.

74. Méhméz 10.

75, 77—81. Nyers vagy megmunkált szörme 30.

Jegyzet: A karakulbőrök csak a karakuljuh tenyésztők szindikátusai szövetségeinek ellenőrzése alatt exportálhatók.

76. Juhbőrök szörmevel stb.

77. Mezei egér- és vakondbőrök szörmevel.

104. Chrombőrhulladékok 20.

122—130. Bőrlábbelik 10.

159—161. Román szőnyegek 15.

178. Disznó- és lószőr 30.

192, 193. Nemezkalap 20.

228. Állati bél 20.

231. Marhaszár 10.

250—252. Páncs, toll 20.

272. Enyv 10.

288. Borsó 10.

295. Borsóliszt 10.

299. Szárított tészta 10.

304. Keményítő 10.

307—309. Lucerna, lóheremag és más takarmánymagvak (kivéve a borsókát), 30.

316. Kendermag 30

321—322. Mustár- és más mag 30.

328. Szójaolaj 25.

334—336. Napraforgó-, len- és repceolaj 25.

344, 345. Szilárd növényi olajok 20.

346. Friss vetemény.

347. Hagyma és fokhagyma 10.

348. Burgonya 10.

350. Szárított vetemény 10.

352, 353. Veteménykonzerv 10.

362. Szárított répaseprő 10.

365—369. Gyógynövények és növényrészek 10.

387. Dohány és szivar 20.

389—393. Asztali szőlő és friss gyümölcs 10.

431. Malátakivonat 10.

436—437. Szesz és likőr 10.

349. Cujka, sligovica és más meg nem nevezett pálinkák 10.

440. Bor.

443. Sör 10.

445. Sörélesztő, szeszélesztő szárítva, folyékony vagy préselt alakban 10.

447. Melasszé 25.

449—460. Cukor és cukorkák 10.

555—558. Kötél és zsinor 10.

592—593. Háziszőttes 15.

Ex 595. Gyapjuszapok 15.

616. Gyapjukonfekció 15.

634. Szőllőoltványok.

640. Donga és hordófenék 15.

642 a), 643 a) Tölgyhordó 15.

646. Falapok 20.

647—649. Falemezek 20

645. Kerékküllök 10.

650. Parkett és friz 20.

651. Széklapok és székhátak 10.

655—659. Butorok 10.

660—687. Fából készült áruk 10.

688. Forgács bálákban.

710—713, 717. Kosarak.

Ex 714. Seprőcirok 10.

716. Cirokseprő 10.

728. Kender és jutafonók hulladéka 30.

730, 731. Mechanikus fa- és cellulózszapp 20.

831. Gummilábbelik 20.

832. Gummisarkok, gummitalp 20.

834, 835. Vulkanizált gummiárak, műszaki, ipari és gyógyászati célokra 10.

860. Ásványvizek 10.

861. Sól 10.

863, 871. Szűrőföld 10.

A kompenzációs úton Importálható áruk B. listája

Ex. 54. Friss hering.

84. Bőrök szörme nélkül.

115. Kalapbőrök.

134—135. Természetes gyapju.

136. Természetes darált gyapju.

137. Természetes fésült gyapju bálákban.

138. Gyapjurongy.

140 d)—145 d) Gyapjufonal, ha a kg.-kénti fonalhossz 4.800 m-nél hosszabb.

180. Nyuiször és más finomszörök.

184—197. Nemez és nemezárak.

201—204. Természetes selyemfonal.

213. Speciális selyemszövetek ipari célokra.

234 a) Nyers gyöngyházakagylók.

274. Halzsir és halzsiradék más anyagokkal nem keverve.

276. Gyógyhalzsir.

382—386. Cserzőanyagok.

413 b). Kókuszdió és más hasonló darabokban vagy összezúzva olajgyártás céljaira.

416. Fekete és fehér bors.

427. Tea bármilyen minőségben.

428. Kávé.

433. Kakaóbab.

462—463. Kenderfonal, ha a fonalhossz kg.-ként 3000 m-nél több.

465—466. Lenfonal.

467. Len- és kendercérna.

479. Nyersjuta, jutakóc, fésülve.

488. Raffia.

864. Kaolin 10.

867. Pyrit 25.

883, 884. Csillám (Mica) lemezekben vagy por alakban 15.

886—891. Márvány és márványárak 10.

Ex 886 — 891. Alabástrom és alabástrom-árak 20.

915. Gipsz és mész 10.

917. Zsirkó 10.

920. Cement 10.

927. Kerámiai cikkek 10.

930. Cserép és fazekasárak 10.

959—996. Üvegárak, táblaüvegek 15.

998. Természetes bitumen 10.

1000. Kátrány 30.

1003—1007. Szén és szénbricket (kivéve a kokszt) 10.

1014. Petrokkoksz 30.

1024. Ozokerit 10.

1028. Mangánérc 25.

1049—1050. Vaslemez és horganyzott lemez 15.

1089. Öntöttvasárak egészségügyi berendezésekhez, akár zománcozva is 15.

1093—1094. és 1096—1097. Kereskedelmi öntvények 15.

Ex 1105. Vasúti váltók és keresztcsinok 15.

1107. Kerékkandász 15.

Ex. 1108. és ex. 1109. Párkerék 15.

1133—1134. Öntött és kovácsolt vasalkatrészek 15.

1141. Vaslemez-hordók 15.

1144. Zománczott edények 15.

1145. Petróleumfűzők festve vagy zománcozva 15.

1148. Viharlámpák 15.

1296—1288. Gyermekekocsi, biciklik, triciklik stb. 15.

1289. Nehéz járművek autótovontással 10.

1312. Gőzmozdonyok 10.

Ex. 1354. Ónhamu 20.

Ex. 1446. Autocalorkészülékek 20

1489—1504. Gyermejátékok 20.

1586—1588. Kénsav és kénessav 20.

1670—1671. Ecetsav 20.

1679. Naftaszav 20.

1680—1682. Alkoholok 20.

Ex. 1681. Butanol 20.

1687. Aceton 20.

1694. Calciumacetat 20.

1723. Organikus vegyi műtrágyák 20.

1733. Vegyitermékek 20.

1760. Füstfekete 20.

489. Nyers vagy fésült manilla.

491. Egyszerű festett vagy festetlen manillafonal.

500. Nyerspamut.

501. Fonódaktól maradt pamuthulladék

507. Gyógyvatta.

557. Manillazsinór.

558. Fehérített vagy festett zsinor.

561. Halászháló.

636. Exotikus nyersfa.

727. Papírhulladék.

728. Pamutrangy, pamuthulladék.

766. Erőkeny papírok fényképezéshez.

809. Nyersgummi.

828. Tömör gummikerék.

829. Mindenféle autógummi.

830. Légkamra.

840. Nyerscelluloid.

848. Gummiarabikum.

856. Gyanta.

857. Nyers, vagy finomított terpentin.

864. Kaolin, Fluss-Spat.

868. Kén.

870. Kvarc és silex.

896. Magnezit és borásvány.

918. Grafit.

942—943. Porcellán vagy fayance áruk magasfeszültségű villanyvezetékekhez.

980—981. Armaturagolyók.

1000. Kátrány és kátrányleparlásnál fennmaradt üledék.

1006. Huila kohókokschoz.

1015. Illó olajok.

1016. Speciális olajok tulhevitett hengerekhez.

1029. Ócskavas.

1030. Nyersvas.

1031. Speciális vas tömőkben vagy rudakban.

1103—1104. Motorkerék készülek.

Gépazsurozást, plisszírozást, tamburírozást, gombáthuzást, monogram- és fehérműhímzést a legjobban készít TÓTH ERZSI
Str. Eminescu 15.

1433. Varró, t.mző stb. tak.
1138—1144. Bármilyen áru vasból, lágyvasból, kovacsolt vasból vagy öntött acélból más anyagokkal keverve nyersen, bevégezetlen, csiszolva vagy csiszolatlan, esztorgályozatlan, festve, lakkozva, horganyozva stb.

1224. Motormeghajtású cséplőgépek.
1225. Motorok traktorral.
1226. Mindenféle vetőgépek stb.
1232. Textilfésülő, fonó, kötő stb. gépek kivéve a szövőgépeket.

1235. Varrógépek, himzőgépek és általában konfekciőkészítéshez használt gépek.
1240—1241. Vas- és fémmegmunkáló gépek.
1242. Gőzölő, kondenzáló stb. készülékek, gépek és berendezések.

Ex. 1242. és ex. 1264. Pakurafecskendező.
Ex. 1246. Benzinállomások, szivattyúk.
1248. Kompresszorok.
1249—1251. Vízóra, gázóra stb. és hasonló mérőeszközök.

1252. Nyomógépek.
1253. Írógépek, számológépek stb.
1254. Gépek, gépi szerszámok és készülékek rézzel vagy más közönséges anyagokkal kombinálva.

Jegyzet: Az 1232, 1235, 1240—1241, 1242, 1252 és 1254. tételekben szereplő gépek csak a nemzetgazdasági minisztérium iparügyi igazgatóságának előzetes engedélyével hozhatók be.

1256. Hidraulikus turbinák.
1258. Gőzlokomotívok.
1259. Stabill gépek.
1260. Gőzturbinák.
1261. Belsőégésű motorok.
1262. Robbanó motorok.

1264. Mindenféle villamosgépek.
1265. Közvetlen kapcsolású dinamók.
1266. Villamosági mérőeszközök.
1267. Elektrotechnikai készülékek és tárgyak.
1268. Ugyanazok, mint az előző cikkben te-keresekés nélkül.

1269. Házi használatra szolgáló elektrodomos készülékek.

1270. Telefonhoz szükséges gyenge áramú villamosági anyagok.

1271. Drótnélküli távirókészülékek, valamint rádiókészülékek alkatrészei.

1279. Villamosági szerek.
1289. Nehéz járművek autövontatással.

1290. Kész autobuszok.
1291. Automobil, autóalvázak stb.

1293. Személyszállító autók.
1294. Autóalkatrészek stb.

Ex. 1295. Motorkerékpárok és alkatrészei.
1340. Megmunkálatlan cipők.

1356. Megmunkálatlan ön egyszerűen, rudakban.

1372. Alumínium rudakban, lemezekben.
1393. Nikkel és kobalt megmunkálatlan egyszerűen öntve.

1408. Ocskaréz és rézhutadék.
1409. Egyszerű megmunkálatlan réz lemezekben és rudakban.

1424—1425. Vízmérők és más hasonló egyszerűen nikkelezve.

1455—1456. Rézárak, rézlemezárak, cizellálva, nikkelezve stb.

1505. Grammofonok.
1507. Grammofonhengerek, lemezek.

1523. Sebészeti műszerek.
1723. Chilpei só.
1733. Alkoholoidok és azok sói.
1741. Chinin és sói.
1743. Az összes egyéb alkoholoidok és sói.
1750. Egyeszerű, egymás között nem kevert gyógyszerek.

1751. Elkészített gyógyszerek.
1752. Elkészített és csomagolt gyógyszerek.
1772. Meg nem nevezett preparátumok festékek.

1779, 1780, 1781. Olajjal, aszfalttal, nitrocellulosezal, szesszel preparált lakkok.
1785. Kítték és olajjal, aszfalttal, viaszal stb. készített masztixek lakkgyártáshoz.

Bármilyen más áru, amely nem tartozik a behozatali engedélyezés hatálya alá.

306. Filmek.
I. Jegyzet a) : Film csak egyéni kvóta alapján hozható be. b) A filmhasználati díj az A. lista keretén belül fizetendő.

I. Jegyzet: A filmhasználati díjak nem fizet-
hetők csak a következő A. listában szereplő áruk exportjából származó devizával:

Ex. 30. Disznósír.
40. Bármilyen hús konzerv.

44. Levágott szárnyas.
159—161. Háziszőnyegek.

307—309. Lohere- és lucernamag és egyéb takarmánymag a borsóka kivételével.

821—822. Mustár és más mag.
334—336. Len-, repce- és napraforgómag.

351. Paradicsomkivonat és paradicsomlé.
352—353. és 455. Gyümölcs és vetemény-
konzerv.

437. Liskörök.
439. Cujka.
441. Pecsze.

592—593. Háziszőnye és házi cikkek.
A kompenzációs uton exportálható áruk ki-
vételéből beszolgáltatandó deviza ellenértékét a
Banca Nationala devizaprémiummal együtt fizeti
ki a zsetben, ha erős devizáról van szó.

A fenti A. listában szereplő áruk exportja
ellenében a B. listában szereplő összes áruk külön
kompenzációs engedély nélkül hozhatók be. A be-
hozatali engedélyt az export lebonyolítása, illető-
leg a kötelező devizakvóta beszolgáltatása után ad-
ja ki a kontingentálási igazgatóság, épügy, mint
az egyéb kontingentált áruk importjára.

Az esetben, ha kontingentálás alá nem tartozó
áruról van szó, úgy a kötelező devizabeszolgálás
lebonyolítása után a transzfervizumot megadja a
Jegybank az ilyen áru behozatalára.

Amint a fentiekből megállapítható, a kormány
jelentős mértékben kibővítette, úgy a kompen-
zációs uton exportálható, mint importálható áruk
listáját, ami lehetővé teszi olyan áruk rentabilis
kivitelét, amelyeknek exportja eddig minimális
volt vagy pedig egyáltalán nem exportáltak.

A B. lista kibővítése pedig nagymértékben
hozzá fog járulni az import körül uralkodó ne-
hézségek kiküszöböléséhez és csökkenti az erős
devizaszerzési gondokat is.

Az esetben, ha kontingentálás alá nem tartozó
áruról van szó, úgy a kötelező devizabeszolgálás
lebonyolítása után a transzfervizumot megadja a
Jegybank az ilyen áru behozatalára.

Amint a fentiekből megállapítható, a kormány
jelentős mértékben kibővítette, úgy a kompen-
zációs uton exportálható, mint importálható áruk
listáját, ami lehetővé teszi olyan áruk rentabilis
kivitelét, amelyeknek exportja eddig minimális
volt vagy pedig egyáltalán nem exportáltak.

A B. lista kibővítése pedig nagymértékben
hozzá fog járulni az import körül uralkodó ne-
hézségek kiküszöböléséhez és csökkenti az erős
devizaszerzési gondokat is.

Az esetben, ha kontingentálás alá nem tartozó
áruról van szó, úgy a kötelező devizabeszolgálás
lebonyolítása után a transzfervizumot megadja a
Jegybank az ilyen áru behozatalára.

Amint a fentiekből megállapítható, a kormány
jelentős mértékben kibővítette, úgy a kompen-
zációs uton exportálható, mint importálható áruk
listáját, ami lehetővé teszi olyan áruk rentabilis
kivitelét, amelyeknek exportja eddig minimális
volt vagy pedig egyáltalán nem exportáltak.

A B. lista kibővítése pedig nagymértékben
hozzá fog járulni az import körül uralkodó ne-
hézségek kiküszöböléséhez és csökkenti az erős
devizaszerzési gondokat is.

Az esetben, ha kontingentálás alá nem tartozó
áruról van szó, úgy a kötelező devizabeszolgálás
lebonyolítása után a transzfervizumot megadja a
Jegybank az ilyen áru behozatalára.

Amint a fentiekből megállapítható, a kormány
jelentős mértékben kibővítette, úgy a kompen-
zációs uton exportálható, mint importálható áruk
listáját, ami lehetővé teszi olyan áruk rentabilis
kivitelét, amelyeknek exportja eddig minimális
volt vagy pedig egyáltalán nem exportáltak.

A B. lista kibővítése pedig nagymértékben
hozzá fog járulni az import körül uralkodó ne-
hézségek kiküszöböléséhez és csökkenti az erős
devizaszerzési gondokat is.

Az esetben, ha kontingentálás alá nem tartozó
áruról van szó, úgy a kötelező devizabeszolgálás
lebonyolítása után a transzfervizumot megadja a
Jegybank az ilyen áru behozatalára.

Amint a fentiekből megállapítható, a kormány
jelentős mértékben kibővítette, úgy a kompen-
zációs uton exportálható, mint importálható áruk
listáját, ami lehetővé teszi olyan áruk rentabilis
kivitelét, amelyeknek exportja eddig minimális
volt vagy pedig egyáltalán nem exportáltak.

A B. lista kibővítése pedig nagymértékben
hozzá fog járulni az import körül uralkodó ne-
hézségek kiküszöböléséhez és csökkenti az erős
devizaszerzési gondokat is.

Az esetben, ha kontingentálás alá nem tartozó
áruról van szó, úgy a kötelező devizabeszolgálás
lebonyolítása után a transzfervizumot megadja a
Jegybank az ilyen áru behozatalára.

Amint a fentiekből megállapítható, a kormány
jelentős mértékben kibővítette, úgy a kompen-
zációs uton exportálható, mint importálható áruk
listáját, ami lehetővé teszi olyan áruk rentabilis
kivitelét, amelyeknek exportja eddig minimális
volt vagy pedig egyáltalán nem exportáltak.

A B. lista kibővítése pedig nagymértékben
hozzá fog járulni az import körül uralkodó ne-
hézségek kiküszöböléséhez és csökkenti az erős
devizaszerzési gondokat is.

Az esetben, ha kontingentálás alá nem tartozó
áruról van szó, úgy a kötelező devizabeszolgálás
lebonyolítása után a transzfervizumot megadja a
Jegybank az ilyen áru behozatalára.

Amint a fentiekből megállapítható, a kormány
jelentős mértékben kibővítette, úgy a kompen-
zációs uton exportálható, mint importálható áruk
listáját, ami lehetővé teszi olyan áruk rentabilis
kivitelét, amelyeknek exportja eddig minimális
volt vagy pedig egyáltalán nem exportáltak.

A B. lista kibővítése pedig nagymértékben
hozzá fog járulni az import körül uralkodó ne-
hézségek kiküszöböléséhez és csökkenti az erős
devizaszerzési gondokat is.

Az esetben, ha kontingentálás alá nem tartozó
áruról van szó, úgy a kötelező devizabeszolgálás
lebonyolítása után a transzfervizumot megadja a
Jegybank az ilyen áru behozatalára.

Amint a fentiekből megállapítható, a kormány
jelentős mértékben kibővítette, úgy a kompen-
zációs uton exportálható, mint importálható áruk
listáját, ami lehetővé teszi olyan áruk rentabilis
kivitelét, amelyeknek exportja eddig minimális
volt vagy pedig egyáltalán nem exportáltak.

A B. lista kibővítése pedig nagymértékben
hozzá fog járulni az import körül uralkodó ne-
hézségek kiküszöböléséhez és csökkenti az erős
devizaszerzési gondokat is.

Uj igazgatóságot választott a Buhuși

A vállalat az 1937. évre nem fizet osztalékot.
Jóvá hagyta a közgyűlés a ploesti gyapjufonó
eladását

A Societatea pentru Industria Textilă S. A.
Bucuresti-Buhuși mult évi mérlegét, amint kö-
szöltük, 8.201.932 lej tiszta nyereséggel zárta.
450 millió lej részvénytőke mellett. A közgyűlés
határozata értelmében a vállalat az 1937. évre nem
fizet osztalékot, hanem a tartalékok dotálása után
fennmaradó 6.615.932 leit a következő üzletre
vitelezik át

A közgyűlésen megválasztott új igazgatóság
tagjai a következők: Ioan Boamba, D. Chrisso-
veloni, Tancred Constantinescu, Eugen Crăciun,
Al. Donescu, N. Ehrenstein, R. Halfon, Emil Ju-
vara, O. Kaufmann, I. Manolescu-Strunga, L.
Margulies, I. Savescu, Ernest Urdăreanu és a Fi-
nanciere Textile pour la France et l'Etranger
delegátusa.

Az ezévi közgyűlés tudomásul vette, hogy a
ploesti gyapjufonó üzemet az újonnan alakult
Textila Ploesti S. A. R.-nak eladták 30 millió lejért,
amelyet az új vállalat már ki is fizetett.

Az igazgatóság elnökeinek Tancred Constanti-
nescut, alelnöknek O. Kaufmann-t választották
meg, administrateur delegue továbbra is L. Mar-
gulies.

Modern princess, cipő-,
has- és gyógyfűzők,
melltartók a legjobb
szabásban, olcsón ké-
szülnek: Arad, Str. Eminescu 14.

KELLEMEK PROGRAM.

Histától megkérdi valaki:
— Mit csinálnál, ha egymillió lejt örökölnél?
— Az első évben semmit — feleli Pista.

FELREÉRTETT MERÉSZSÉG.

Pinty állandóan panaszkodik Pontynak, hogy a
felesége milyen papucs alatt tartja. Pinty épp ak-
kor látogatja meg, amikor Pinty rettenetesen
kiabál a feleségével. Csodálkozva félrevonja:

— Te Pinty, te nem is vagy olyan nagy pa-
pucshős, ha te így mersz kiabálni a feleségeddel.

Pinty lemondóan legyint:
— Te számár, persze, hogy kiabálok, hiszen
síksék.

Régi társadalombiztosítói tartozások kifizetése.

A központi társadalombiztosító pénztár ren-
delkezése szerint az 1937 április 1-ig a kisipa-
rosokra kirótt büntetéseket elengedik, ha 1938
október 31-ig az érdekeltek kifizetik azokat a
járulékokat, amelyeknek elmulasztásáért őket
megbüntették és a kirótt büntetés 5 százalékát.

Maximálják a műjég árát.

A kormány a műjéget elsőrendű szükség-
leti cikknek minősítette. Az illetékes körök sze-
rint a műjéget, melynek árát a jeggyarak Bu-
curestiben erősen emelték, már a legközelebb
napokban maximálni fogják. Ez a rendelkezés
elsősorban a fővárosra vonatkozik, ahol a mű
jég ára sokkal drágább, mint vidéken.

TALÁLÓ ÖSSZETÉTEL

Kriz azt mondja Kraznak:

— Milyen szép csikóbundát vett ez a felesé-
gének.

— Ugyan, — feleli Kriz, — ez nagyon pass-
zol a Blauhoz.

— Miért?

— Mert egy ilyen lóhoz, mint ő, direkt jól áll
egy csikó.

I R I S Z T I D

Arisztid kora reggel felszáll a vonatra, beül
egy kupéba, ahol egy szakállas zsidót talál, aki épp
előveszi az imaszójait és felrakja. Arisztid egy
ideig nézi-nézi, aztán bátorlalanul megkérdi:

— Mondja, kérem, lehet ennél New-Yorkot
is fogni?

A piacon áruló iparosok és kereskedők küldöttsége az Oradea-nagyvárad polgármesternél

Oradea-Nagyvárad város vezetősége a piacok
rendbetozatalával kapcsolatosan rendet akar te-
remteni a piacon levő sátor és baraktábor között.
Tekintve hogy a mai állapotok egészségügyi és
szépészeti szempontból igen súlyos kifogás alá es-
nek, kénytelen volt a város vezetősége elhatározni,
hogy egységes típusú mozgatható árusító sátrakat
állíttat fel és kötelezi a piacon áruló kereskedőket
és iparosokat, hogy egységes típusú, a mérnöki
hivatal által kidolgozott tervek szerinti sátrakat
beszerzessenek el. A rendelet szerint az új sátrak
beszerzését augusztus 15-ig kell eszközölni.

Az érteyes intézkedés és a két hetes, meg-
lehetősen rövid terminus meglepte az érdekelt piacon
áruló iparosokat, éppen ezért küldöttségileg keres-
ték fel Nestorescu őrnagy helyettes polgármestert,
hogy az ő jóindulatát kérjék meg annak támogató-
sára, hogy időt nyerjenek a város rendeletének a
végrehajtására.

A küldöttség vezetői Hoare Toader és Bulbuca
volt ipartestületi vezető egy memorandumot is
nyújtottak be a városhoz, valamint szóban is kér-
ték Nestorescu helyettes polgármestert, hogy a vá-
ros adjon haladékot az új típusú sátrak beszerzé-
sére ez év december 31-ig, annál is inkább, mert a
piacon árulóknak ilyenkor van a főszézonjuk és
most kell hogy igyekezzenek az egész évi forgat-
mat lebonyolítani és ilyenkor tudják a szükséges
pénzt az építéshez beszerezni. Másrészt kifogá-
solják azt, hogy csakis elmozdítható sátrakat en-
gedélyez a város és kéri, hogy olyan sátrakat épít-
hessenek, amelyek stabilak és huzamosabb ideig
használhatók.

A küldöttség vezetői Hoare Toader és Bulbuca
volt ipartestületi vezető egy memorandumot is
nyújtottak be a városhoz, valamint szóban is kér-
ték Nestorescu helyettes polgármestert, hogy a vá-
ros adjon haladékot az új típusú sátrak beszerzé-
sére ez év december 31-ig, annál is inkább, mert a
piacon árulóknak ilyenkor van a főszézonjuk és
most kell hogy igyekezzenek az egész évi forgat-
mat lebonyolítani és ilyenkor tudják a szükséges
pénzt az építéshez beszerezni. Másrészt kifogá-
solják azt, hogy csakis elmozdítható sátrakat en-
gedélyez a város és kéri, hogy olyan sátrakat épít-
hessenek, amelyek stabilak és huzamosabb ideig
használhatók.

Ezer cluji háztulajdonos megfeleltette a kéményseprési illetékeket

Badványt intéztek a belügyminiszterhez is. 200—400 százalékkal drágította meg a kéményseprést a városi tanács

A kéményseprőszabályrendelet körül tovább áll a harc. Mint közöltük, a legfőbb közigazgatási tábla megváltoztatta a szabályrendelet első és utolsó szakaszát a ahogy a városi tanács az erről szóló hivatalos értesítést kézhez kapta, a város összes háztulajdonosainak kiküldötte az illetékek kivetéséről szóló felhívást azzal, hogy az illető összeget a városi adóhivatalhoz fizessék be. Ez a tény az összes háztulajdonosok között meglepetést keltett annál is inkább, mert a kéményseprő illeték sokkal drágább a réginél.

A kivetés ellen eddig már körülbelül ezer felebbezés érkezett be.

A háztulajdonosok álláspontja

A felebbezők előadják, — ez különben a Háztulajdonosok Szövetségének is véleménye, — hogy a legfőbb közigazgatási tábla olyan értelemben módosította a szabályrendeletet, hogy a háztulajdonosok igénybe vehetik a városi tanács által a szabályrendelet életbeléptetésével egyidejűleg szervezett városi kéményseprői ügyosztály közreműködését, ez azonban a háztulajdonosokra nem kötelező, mert kéményeiket seprtetethetik az eddig működő kéményseprőmesterekkel is, akiknek működését a legfőbb közigazgatási tábla döntése nem érinti, amennyiben a városi szabályrendelet 30-ik paragrafusával ellentétben, iparengedélyeiket továbbra is meghagyja. A végső konklúzió tehát az, hogy a háztulajdonosok seprtetethetik kéményeiket úgy a városi kéményseprőkkel, mint a régi kéményseprőmesterekkel. Tekintettel azonban arra, hogy a városi kéményseprőszolgálat illetékei igen magasak, felebbezők a városi kéményseprői szolgálat igénybevételéről lemondanak és magánkéményseprőmesterekkel végeztetik el a kéményseprési munkálatokat. Ettől függetlenül is azonban hangoztatják a felebbezők, helytelen volt az illetékek megállapítása, mert a szabályrendelet 14. szakaszának rendelkezése szerint a városi kéményseprői szolgálat minden háztulajdonos részére ugynevezett ellenőrzési lapot kellett volna előzőleg kiállítani, amely feltünteteti a füstvezető kéményeket és megállapítja azokat az időpontokat, amelyekben a kémények tisztítását végre kell hajtani. Nem tünteti fel a városi tanács értesítése azt, hogy a kivetett illetéket milyen alapon állapította meg. A hat pontból álló felebbezés 4. szakasza hangoztatja, hogy hiányos a szabályrendelet, mert csak a kémények évi 6. illetve 12-szeri seprését írja elő, a főző- és fürdőkemencék tisztítási időpontjáról azonban nem intézkedik. Az 5-ik pont leszögezi, hogy a városi szabályrendeletet csak a kémények seprésére léptették életbe, ezért a főzőkemencéknek a kéményseprési szolgálat által való seprtetése nem is kötelező. A felebbezés azzal végződik, hogy a városi tanács nem követhet többet a kémények sepréséért, mint amennyibe azok tényleg kerülnek.

A városi tanácsnak a kémények sepréséből nem lehet hasznot hajtó szolgálati ágat szervezni csak a tényleges költségeket szabad a polgároktól beszédni.

Badvány a miniszterhez

Függetlenül az eddigi felebbezésektől, a kétvizköz lakó háztulajdonosok panaszuikkal a közös kérdésben a belügyminiszterhez is fordultak. A kormány — mondja a panaszos irat — az ország egész lakosságának nagy megelégedésére erőteljes harcot indított a drágaság letörése érdekében. Ezzel szemben a kéményseprési szabályrendelet a kéményseprési illetékeket 250 százalékkal emelte fel.

Kötelezett arra ami sehhol a világon nincs érvényben —, hogy főzőkemencéket is a községi kéményseprő üzem által végeztessük el azzal az indokolással, hogy ezek a füstvezető kémények hozzátartozói.

Ezután több esetet sorol fel a panasz a nagymérvű kéményseprői illetékek emelésére. A Mátyás-szanatóriumra például, amely eddig 3000 lei kéményseprési díjat fizetett, a városi tanács 18.000 lei kéményseprési illetéket vetett ki, Pamfil professzor, Hasdeu-utcai háza után eddig 308 leit fizetett évente, most a kéményseprői illetéket 1296 leire emelték fel. Szilágyi György kiskazda Grabei-utcai háztulajdonos eddig 36 leit fizetett, most 592 lei illetékkel terheltek, még hasonlóan szembetűnő az esete özv. Benke Bálintnének, akit évi 48 lej helyett 296 lei illetékkel terheltek meg. Általában a városi tanács a kéményseprési illetékeket 200—400 százalékkal emelte fel. Házi tűzhelyeket mindig mi tisztogattuk, most a szabályrendelet arra kötelez, hogy ezt a munkát havonként a városi kéményseprőszolgálat által végeztessük el. Erre nincs szükség. Ha a háztűzhelyek seprését nem is a városi szolgálat végzi el, az illetéket könnyörtelenül mégis behajtja. Egy háztulajdonos havi

20 leies seprési illetékkel lakóját terhelte meg, aki erre három évi lakás után felmondott és most a lakás üresen áll. Ez a helyzet városunkban. Háztulajdonosaink 30 százalékat állami, 10 százalékat pedig a városi illetékek emésztik fel. Ilyen körülmények között elviselhetetlenek a felemelt kéményseprési illetékek. Mi sohasem tiltakoztunk a normális teherviselés ellen, most azonban arra vagyunk kénytelen kérni a Miniszter Urat, hogy vizsgálja meg jóindulattal panaszuinkat. Addig is, míg kérésünk érdemi elintéztést nyerne, fogadja tiszteletünket és nagyrabecsülésünket.

Még abban az esetben is, ha az adófelebbezési bizottság, illetve másodfokon a törvényszék helyet ad a háztulajdonosok kérésének és le szállítja a kéményseprési illetékeket, nagy árat fizetnek az érdekeltek, mert minden kérésre 32 lei bílyeget kell felragasztani és ha minden háztulajdonos él felebbezési jogával, az igazságos döntés kivívása is tetemes költségeket emészt el.

Készül az iparosok segélypénztárának tervezete

A kereskedelmi cégjegyzés módosításáról szóló törvénnyel kapcsolatosan kerül megoldásra az iparosok nyugdíjintézetének az ügye, amelynek szükségessége még a liberális kormány idején merült fel. A törvénytervezet szerkesztésével megbízott bizottság legutóbbi ülésén érkezett a tervezet kérdéses fejezetéhez és az alapelveket kívánták tisztázni. Két megoldásról lehetett szó: nyugdíjintézet, vagy segélyintézet létesítése. A nyugdíjintézet esetén a tagok állandó járulékokat fizetnének, amelynek ellenében a szabályzat szerinti nyugdíj kapnának. A bizottsági tárgyaláson azonban az az érv győzött, hogy

az ipar mai helyzetében kötelező tagdíj fizetésről és így nyugdíjalap létesítéséről nem lehet szó

és a kérdésnek kevésbé radikális megoldásához kell folyamodni. Így a bizottság a segély-

egylet mellett döntött, amely csak a betegek, rokkantak és rászorultaknak fog segítyt nyújtani. Az ehhez való hozzájárulás a kereskedőket anyagilag kevésbé veszi igénybe. A kereskedők Casa de Asistență néven létesítendő intézménye mellett mégis működne egy osztály, amely

fakultatív teszi lehetővé a nyugdíjjarulék fizetését,

vagyis ezen osztály a magva lesz a majdan létesítendő nyugdíjintézetnek. A Casa de Asistență központja Bucureştibben lesz, míg minden kereskedelmi és iparkamara mellett egy-egy ügynőkségg fog működni. Miután a bizottság így az alapelvekben megállapodott, a jövő ülésén a szervezeti részt fogják lefektetni és meghatározzák, hogy milyen forrásból fedezik a segélyezéshez szükséges összegeket, a kereskedők járulékaik kivételével.

A vasár- és ünnepnap munkaszünet új rendje

A borbély és fodrász üzletek vasárnap délelőtt nyitva tarthatnak.

A közmunkaügyi minisztérium előterjesztésére legutóbb rendeltörvényben szabályozta a törvényes munkaszünet kérdését. A rendeltörvény törvényes munkaszünet napoknak nyilvánítja a következő ünnepnapokat:

újév, január hatodikja, január 24, Szent György napja, húsvét első és második napja, május 1, május 10, hősöknapja, június 8, karácsony első és második napja.

Külön fejezetben történik rendelkezés a borbély- és fodrászüzemek vasár- és törvényes ünnepnap munkaidejéről. Ezek szerint

a borbély- és fodrászüzemek nyitva tarthatók vasár- és ünnepnap délig,

azzal a feltétellel, hogy a vasárnap foglalkoztatott személyzet teljes 24 órás pihenőt kapjon, ezen üzemek kötelesek tehát hétfő délig zárva tartani.

Az üzletek nyitva tarthatnak vasárnap- és ünnepnapon az esetben, ha ez a nap újév vagy húsvét megelőző napra esik, valamint az esetben, ha karácsony első napja hétfőre esik. Ebben az esetben az üzletek kötelesek az alkalmazottaknak karácsony és húsvét harmadik napján szabadsnapot adni.

A törvényes intézkedések keresztülvitelének ellenőrzésével a munkaügyi minisztérium és a betegsegélypénztár illetékes közegrel kapnak külön megbízást miniszteri rendelettel.

A munkanélküliség leküzdése

A munkanélküliség éveken át foglalkoztatta a sajtot. Ennek a kérdésnek megoldása mindenkor széles vita tárgyát képezte. Indítványoztak véleményt nyilvánítottak, anélkül azonban, hogy valamit is megvalósítottak volna ezen a téren. A jelenlegi kormány minden eszközt megragad, hogy a lakosság életszínvonalát emelje és az életet jobbra tegye. A munkanélküliség ma már nem egy elvont valami,

hanem fájdalmas valóság, amelyet nemcsak az érez, akinek nincsen munkája, hanem az ország egész gazdasági ritmusa. Fájdalom, amelynek megszüntetésére az állam mindent megtesz. A múlt kormányzati rendszerei és pártpolitikai számításai nem tettek semmit a munkanélküliség kiküszöbölésére. Hogyan is szűnt volna meg, amikor pártmerek három-négy állást is betöltöttek? Megállapított tény, hogy a munkanélküliséget az álláshalmozás hozta létre. Egyesek több hivatalt viseltek és több állást töltöttek be, mások egyet sem. A kormány megtette a szükséges intézkedéseket, hogy ezen a helyzeten változtasson és hogy ezt a társadalmi bajt orvosolja. Remélni lehet, hogy őszig a munkanélküliség megszűnik. Mindazok az állampolgárok, akik az ország javára kívánnak munkálkodni, becsületes megélhetési lehetőségekhez jutnak Fizikai és szellemi munkások részére elhelyezkedési lehetőséget nyújt a kormány. Nagy figyelmet szentel a kormány a fiataloknak. Ilyen módon el-tűnik az országból a munkanélküliség, megszűnik annak minden nyomorúsága.

Huszonkilenc italmérési jogot semmi-síttettek meg Timiş-Tomea-megyében

Az élelmiszerkereskedéseknek és italmérő üzleteknek egészségügyi szempontból való szigorú felülvizsgálása Timiş-Torontálmegyében is folyik. Az utolsó napokban azokat a helyiségeket vizsgálták felül a közigazgatási hatóságok, melyekben szeszkes italokat hoznak forgalomba. Az ellenőrzésnél résztvett a hatósági kerületi orvos is. Az ellenőrzés eredményeként huszonkilenc falusi italmérési jogot vontak vissza azzal az indoklással hogy az italmérési jog birtokosai nem tartották be az egészségügyi törvénynek a köztisztaságra vonatkozó rendelkezéseit. Az italmérési engedélyek megsemmisítésére a pénzügyi ellenőrök már megkapták a rendelkezéseket.

1500 lejért szépen rendbehozzák az embert az előkelő párisi borbélyműhelyekben

A francia fodrászok, tudja mindenki, a legnemesebb művészek. XVI. Lajos, miután a forradalom megfosztotta trónjától és fogságba vetette, toronybörtönében elzárta magától mindent, ami eladdig öröm és szórakozás volt számára, csupán a borbélytól nem volt hajlandó elszakadni. Ezzel beszélgetett azelőtt is, mielőtt fejét a Grève-téren dr. Guillotine szellemes késűléke lenyíszálta.

Nézzük meg, hogy néz ki egy világhírű borbélyüzem?

Vegyünk példának a Maison Adolf-ot, a Mogador-utcából. A falakat fehér márvány borítja, a helyiséget ötszáz fényszóró erejű lámpa világítja meg olyképpen, hogy egyrészt a fény egyenletesen essék, másrészt a sugarak ne sértsek a vendéget. A terem boxokra van osztva. Egyik boxot a másiktól ében közfalak választják el. Így a kliensek nem láthatják egymást.

Amiből önként adódik, hogy mindenki zavartalanul bevallhatja testi gyarlóságait a Maison Adolf művészeinek.

S erre a vendégek ujjászületnek. Öregedő, borostás, pattanásos, ráncos, kopasz és fakó polgárok fordulnak be az ajtón. Sima, dufürtű, erőteljes és hetyke gavallérok távoznak.

A Maison Adolfnál egyszerre dolgoznak a koponyádon, az arcodon, a kezeden és a lábodon. Maradék hajszálakat átfestik és úgy csoportosítják, hogy együttvéve a kielégítő hajzat benyomását keltsék. Füleiből és orrodából eltávolítják a felesleges szálakat, arcodat lesimítják, fejbőrödet letisztítják és különböző sugarak kal itatják át, szemöldöködet újra képezik olyképpen, hogy kiszámítsák, milyen hajzat fiatalít leginkább a kézművességet kapsz manikűrrel és talpbőrvágást pedikűrrel. Miközben a francia segéd elviselhetővé teszi a fejedet, szabad-előadást tart a legjobban érdeklő témáról s ugyanakkor az a kínai, aki középkori ötvösművészettel fur-farag a lábodon, ódon melódiákat dudol a cseresnyevirágról és Tie-Li-Tan kisasszony szerelméről. Ezzel egyidejűleg Maja, egy szíriai szépség smirglizai a körmeidet és időnként a szemedbe pillant, ami úgy tűnik fel, mintha különös és személyednek szóló érdeklődés lenne, pedig csak a borraival kapcsolatos közjáték. Az ultraviolette-sugarakat egy finomkodó, halk és udvarias angol gentleman bocsátja reád hátulról és oldalról. Mikor kész vagy, libériás inas kefével le. S ezután előveszed a pénztárcád. Ime, a Maison Adolf jegyzéke:

Hajvágás 20 frank (120 lei), Borotválás 10 frank (60 lei), Champon 8 frank (24 lei), Friction 30 frank (180 lei), Brillage 6 frank (36 lei), Arcdörzs 12 frank (72 lei), Manikűr 12 frank (72 lei), Ultrasugar 35 frank (210 lei), Pedikűr 25 frank (150 lei), Szemöldök 8 frank (48 lei), Hajszin 30 frank (180 lei).

Ez 196 frank. A borraival általában 20 százalék, tehát 40 frank. Kétszáznegyven-kétszázötven frankért, azaz 1500 leiért 24 órára bárki elviselhető egyéniséggé változhatik.

Ez az árszabás természetesen csak a világhírű luksuszüzemekre vonatkozik. Egyébként 60 lejért bárhol nyírnak. A közhit azt tartja, hogy francia figaró általában kapkodó és ügyetlen. Ez a balhít egy vicc következtében terjedt el. A vendég idegesen veszi észre, hogy a mester kutyája leül vele szemben és merően nézi, hogyan szőrteleníti arcát a nemes figaró.

— Mondja, kérem, mit bámul folyton ide ez az eb?

— Lesi, kérem, hátha lepottyán neki egy darab fül vagy orr...

De ez csak gonosz és indokolatlan tréfa. Az igazság az, hogy a borbélyipar Párisban még akkor is kitűnő, ha olcsó, ámbar ez esetben néha kissé hig és piros a leve. Nincs olyan francia mester, akitel szemben óvatosságra lehetne inteni a külföldit.

Kivéven Dupont urat.

Ő ugyanis a párisi börtön borbélyja. S egyben siralomházi figaró is.

Az már nagy baj, ha a nyakon ő vágja rövidre a haját.

Vele ezt ne tessék csináltatni. Mert a következő peroben már a Codex írja elő, a haj után lehull a koponya is.

BOSSZANTÓ AKADALY

Döcög és Pöcög egy zenészkávéházban vacsorálnak. Egyszerre csak azt mondja Döcög:

— Rémes, milyen rossz ez a cigányzene, az ember legjobban szeretne elszaladni.

— Tényleg — feleli Pöcög — csak az a baj, hogy a főpincér folyton az ajtónál áll.

A Sighisoara-segesvári iparoskongresszus

Augusztus 28—29 napjain megtartandó Sighisoara-segesvári iparoskongresszusra 5000 főnyi iparosság megjelenésére számít az intéző bizottság.

Az Iparos Front országos intéző bizottsága rendszeres gyűléseket tart az augusztus 28—29-iki kongresszus érdekében és propaganda hivatalt állít fel Oradea-Nagyváradon. Az intézőbizottság egyébként megállapította a kongresszus napirendjét, amelyet az alábbi pontokban sürített össze: 1. A kongresszus vezetőségének megválasztása, 2. Az előkészítő bizottság jelentése, 3. Hogyan szervezkedjék az iparosság, 4. Mit kíván az iparosság, a) Az iparosság gazdasági kérdései, b) Az új ipartörvény és gyakorlati alkalmazása, c) Kézműves kamara, d) Iparos hitel és iparos szövetkezetek, e) Az iparos ifjúság problémái, f) Betegségügyi problémák.

Beépített gépek.

(Cluj-i itélőtábla No. 1054/937.) Az Optkrv. 293. §-a szerint ingóságok azok, melyek az átlag sérelme nélkül egyik helyről — másikra szállíthatók. Az ingók azonban jogi szempontból ingatlanok tekintendők, ha ennek tartozékát képezik. A gépek, melyek csak srófkokkal vannak az épülethez erősitve s nincsenek beépítve — amelyek tehát az ingatlanok nem kiegészítő részei s az átlag sérelme nélkül elválaszthatók — nem osztoznak az ingatlan jogi sorsában, annyival inkább, mert nem egy személy az ingatlan és gépek tulajdonosa. Ennek alapján az itélőtábla az alsóbíróságot új határozat hozatalra utasította.

Házak lebontását csak a közegészségügyi bizottság utasítására lehet elrendelni

Erdekes ügyet tárgyalt a Cluj-kolozsvári közigazgatási tábla szüneti tanácsa. Özvegy Nagy Istvánné tárgusecuesti lakos volt a panaszos, aki panaszában előadta, hogy a község bírója, a köztisztasági bizottság véleménye alapján elrendelte, hogy lakóházát 30 nap alatt bontassa le, mert közveszélyes. Az özvegyasszony kérte, hogy a tábla a községi bíró határozatát semmisítse meg. A bíróság helyet adott kérésének és megállapította, hogy a községi bíró túllépve hatáskörét, megsemmisítette a ház lebontására vonatkozó határozatát azzal az indoklással, hogy ebben a kérdésben nem a köztisztasági bizottság, hanem a vármegyei közegészségügyi bizottság hivatott csak véleményt adni és csak ennek véleménye alapján lehet közegészségügyi szempontból a házak lebontását elrendelni.

Egy férfi sir

Írta: SASDI SANDOR.

Rajta volt már a fekete nagykendő, annyira bebugyolálta fejét, hogy picike darab látszott csak arcából; kék szeme lázasan csillogott, az ura már sürgette, de mégegyszer lehajolt a fiához.

— Jó legyél Pétöröm... Jaj, mert éngöm életben úgy se látás már...

Az ura mégegyszer rántotta meg a fekete nagykendő rojtját.

— Gyere Bözse, nem várhatjuk a komát...

A koma, a vereshaju Vendel, aki a háboru alatt azivrohamos volt, utána meg hirtelen meggyógyult, a koma ott ült a kocsideszkán. Örömet meszt, miért ne tenné meg, hogy a beteg komaasszonyt elviszi Szegibe, az állomásra, hogyne vinné, amikor a lovak is ráérnek, ősi mag a földben, trágya kihordva, a két ló elunta már az álldogálást a jászol előtt, kívánják a járást, meg hát a komaasszony se koros még, nem halálra való, talán Pécsen, a spítáiban, segítenek rajta.

Leszállt a kocsideszkáról, segített az ülés-kosárba fölemelni a beteget.

Nem állhatta szó nélkül.

— Megsoványodott komamasszony; az én fiam, a Ferkó, mégeccer ilyen nehéz...

— Nem csoda, kilencedik hete fekszik, étel meg annyi vót csak a számba, hogy köstölőbe is kevés... Jaj, komám, nem gyűvök én élve vissza...

— Isten a tudója — véleményezte a vereshaju Vendel és akkor már a lovak közé vágott.

A fagyos uton döcögött a szekér, Bözse szőrtelenített volt a mégegyszer visszafordulni, ta-

lán látja mégegyszer a Péter kerek képét, de nehezen mozdult, meg aztán úgy is lehet, a Szűzanya mégegyszer visszavezérli, kiorvosolják a spítáiban és a tavasszal ott kapál a Hamuházi-mezőben, nézi a cseresznye fa virágzását, az ég kékjét... segits hozzá Mennybéli...

Igy sóhajtott.

— Szóltál Bözse?

Az ura lehajolt hozzá.

A temető mellett döcögött a kocsi. A vereshaju Vendel pipájából fátyolosan szállt a füst, fennakadt percére az utmenti kerítés kopasz ecetfáin, aztán elolvadt a hidegben.

A beteg asszony ezt nézte és meglátta a temető nagy kőkeresztjét. Attól jobbra fekszik az édesanyja, lejjebb a kisöccse, a Gyula, hat éves korában tették koporsóba, kerek volt az arcja, mint a Péteré, verset tudott mondani...

Szemen legördült a könny és a vastag pokróc alatt megkereste keze az urát.

— Hallod-e Marci...

— Mondjad Bözse...

— Ha meghalok, ide temetess éngöm. Hozz haza, mert itt akarok fektüdni, máshol nem lenne nyugodtam...

Az ember csak bólogat, szólni is szeretett volna, éppen csak annyit, „Jó van Bözse”, vagy azt, hogy „Bolondot beszélsz Bözse”, de nem tudott szólni, elszorította torkát a fájdalom és csak bólogatott.

A beteg asszonynak az is elég volt. Letörölte szeme aljából a könnyet, még jobban beleveszett a fekete nagykendőbe és csöndesülten lélegzett.

Marci a vetéseket nézte, a vereshaju Vendel tekintete is azt futotta és a szavából irigység érződött:

— Megint a német Singernek lesz a leg-

szőbb buzája. Olyan sürű, olyan nagy, hogy kaszálni lehetne.

A kerek nyikordult, az országuton autó robogott és a két ló felvetette fejét.

Az állomáson a vereshaju Vendel lesegítette a beteg asszonyt, a vonatba is feltette és utána kiáltott:

— Szerencsével járjanak, komamasszony...

Marci a fapadra ültette Bözset, kinálgatta a vörösboros üveggel, de Bözse nem kívánta a bort, semmit se kívánt a Bözse.

Delet harangoztak, amikor beértek Pécsre.

Három darab tizes lapult Marci bőrszékenyében. Se földön, se égen többje nincs. Ha csak az egyetlen tehenét el nem adja...

Az állomás előtt kocsik álltak, Marci kiválasztott egyet, beleültette a feleségét, melléje kuporgott maga is. Bözse feje odahanyatlott a vállára, olyan könnyű volt az a kendős fej, mintha pille szállt volna reá.

Ült már Marci hintóban. Nem is egyszer. Legutoljára képviselőválasztáskor, akkor nem így ült, egyenes derékkal, a szájában szivar...

— Hallod-e Bözse...

Az asszony feje lecsuszott a válláról

— Bözse... hallod-e Bözse...

Nem hallotta.

Marci kiáltani akart, de hirtelen összeesekta a száját. Megnémult, megmeredten ült, két keze átfogta a halott asszonyt és a picikéni kisebb remegés se borzolta meg szavát, ahogy a kocsi parancsolt.

— Forduljon vissza, asszondja a feleségöm, nem mén spítáiba...

Az parancsol, aki fizet. A kocsi megfordult, meg se állt az állomásig, Marci kifizette a rövidke fuvart leemelte a halott asszonyt, bevitte a váróterembe, fertályóra múlva a hazafelé menő vonatra ült.

Eltemették Szánthay Gyula pékmestert.

Vasárnap délután általános részvét mellett temették el Szánthay Gyula Cluj-kolozsvári pékmestert, Cluj magyar társadalmának egyik tekintélyes, munkás tagját. Derék, becsületes ember volt, aki alig 58 éves korában dőlt ki a dolgozó emberek sorából. Mint iparos, szakmájában kiválóan képzett volt és önerejéből, szorgalmából, ugyyszólván semmiből, tekintélyes, számottevő műhelyt létesített, ahol szívvel-lélekkel dolgozott, amíg csak betegsége le nem verte. De Szánthay Gyula nemcsak műhelyének élt. Az elhunyt, megértve a kor szellemét, tisztában volt azzal, hogy az össziparosság érdekében is támogatni kell, ha boldogulását a jövőjét biztosítani akarja. Részt is vett minden szakmai mozgalomban és becsülettel szolgálta iparának érdekeit. Az Iparos Egyletnek is ügybuzgó vezető tagja volt és mindig ott fáradozott, ahol egyesületének érdekeit támogathatta. Iparától távolabb, a társadalmi mozgalmakból is kivette részét.

— Augusztus 16-án kezdődik meg Aradon a községi italmérési engedélyek árlejtése. Rendeletörvény értelmében az 1932 előtt kibocsájtott községi italmérési engedélyeket október elseji hatállyal bevonják és azoknak bérbeadására új árlejtést irnak ki. Ezt a bérleti árlejtést Aradon augusztus 16-án kezdik meg a pénzügyigazgatóság II.-ik emeleti 20-as számú szobájában. Az aradi pénzügyigazgatóság szeszosztálya körlevelet intézett az egyes községek előljáróhoz, amelyben meghatározza, hogy egy-egy községben hány italmérési engedélyt ir elő a törvény. A pályázóknak a következő iratokat kell mellékelniük kérvényükhöz: 1. Állampolgársági bizonyítvány, bizonyítvány arról, hogy az illető jó magaviseletű, betöltötte már a huszonegyedik életévét és hogy az általa kérvényezett italméréstől számított előirásos 100 méteres körzetben nincsen templom, laktanya, vagy iskola. 2. A törvényszék által kibocsájtott erkölcsi bizonyítvány, amelyből kitűnik, hogy a pályázó nem követett el a jövedéki törvény 195-ik szakaszába ütköző vétseget. 3. Hatósági orvosi bizonyítvány arról, hogy a kimérésre szolgáló helyiség tiszta és megfelel az egészségügyi előírásoknak. 4. Bizonyítvány arról, hogy a kérvényező szóban és írásban bírja a román nyelvet. Az ajánlatot szabályszerű felbélyezés után a járandékban kell benyújtani a pénzügyigazgatósághoz. Csak olyan egvények pályázhatnak, akik legalább három évig laktak ugyanabban a községben.

— A spítálba hozom, aluszik — mondta Marci a kővér, mészárosforma embernek, aki tizfélt és kérdezte egyszerre, utána meg mindjárt azt kezdte beszélni, hogy a felesége két évig szenvedett a lábával, mankóval járt, orvos nem tudott segíteni rajta, a kővesi öntőasszony katót adott neki, két üveggel bevett, aztán eldobta a mankót. Biztatta Marcit, csak ahhoz vigye a feleségét, többet tud az száz orvossal minél előbb vigye és ne feledje megmondani, a szakelői Brusztler küldi...

Marci bólogtatott, elviszi az asszonyt, hogyne vinné, ezt mondta, lehet, hogy mást is, te tudod magasságos Isten, merre járt a gondolata, hogyan számolgatta magában a koporsó, szemfödél árát, hogyan szánta el magában, hogy eladja azt a tehenet, azt az egyetlen tehenet, kár érte, vagy talán nem is kár, ha a Bözse két kék szemét sohase láthatja többet... A vonat zakatolt, a székcsődi kővér ember, a Brusztler, az öntőasszony tudományát dicséri, a Marci meg látja nagy fejét, szomorú szegény Marci, csak az vigasztalja halovány pislákolással, hogy beváltja, amit ígért: hazaviszi a Bözset, ott temeteti el a levéltelen ecetfák alatt, ott, a nagy kőkeresztől jobbra, ott nyugságot talál majd...

Szegeden az állomáson négy pengőben megalkudott a fuvaros Benczével és mire az ég telecífrázta a fuvaros Benczével sok csillaggal, befordult az udvarba a kocsi.

Marci ölbevette a halott asszonyt, belökte a szobáját és csendesen odaszólt Péternek:

— Elhoztam anyádat...

Vinyogva, szaggatottan sirni kezdett és remegő ökle apró morzskákká dörgölte az arcán lefűtö könnyeket.

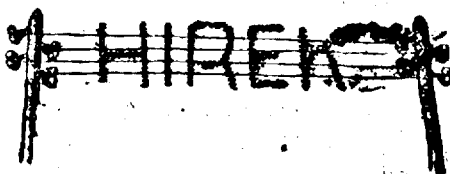
A gyerekek kerekre-tárgult szemmel nézte az apját.

Újból felemelték a husárákat Satumaren.

A hatóságok a husárák megállapításánál valóságos körtáncot járnak. Az egyik héten le szállítják, a másik héten felemelik a husárákat. Két árleszállítás és ugyanannyi áremelés után próbavágást rendeltek el és annak eredményét csütörtök délelőttre összehívott ármegeállapító bizottság elé terjesztették. Moys Viktor polgármester a bizottság előtt kifejtette, hogy a piaci állatárakat személyesen ellenőrizte és megállapította, hogy a mészárosok kérése részben jogosult. Kérte a bizottságot, hogy a husárákat emelje fel. Egyben bejelentette azt is, hogy az állatvásári árakat hetenként ellenőrzi. A bizottság ezután a marhahús árát az eddigi 24 lei helyett 26 leiben állapította meg, a többi cikkek ára változatlan.

Megállapították a bucureştii vendéglői árakat.

A jövő héten hatóságilag megállapított új árszabást léptetnek életbe a bucureştii vendéglőkben. Az első osztályu éttermek árait husz százalékkal, a másodosztályu vendéglőket pedig tizenkét százalékkal szállították le. Szigorú büntetéssel sújtják azt a vendéglőt, amely az eddiginél kisebb adagokat szolgáltat ki, azonkívül megszüntetik azt a rendszert, amely szerint egyes ételek ára nagyság szerint változott. A Prahova-völgyi fürdőhelyeken a hatóságok számomra váratlan vizsgálatot tartottak a vendéglőkben és szállodákban a maximális árak ellenőrzésére.

AZ IPAROS

Megjelenik minden második pénteken.
Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félévire 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félévire 150 lei, negyedévre 75 lei.
Redactia si administratia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaction and Administration:
Hirdetések négyzetcentiméterre 6 lei. Éves kötetseknel árendelemény.
Arad, Caminul Industrişilor — Iparos Otthon.
Strada Brătianu 18.

— A VASUT VEZÉRIGAZGATÓSÁGATÓL KELL KÉRNİ AZ ÉLELMISZER SZÁLLÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES LADÁKAT. A vasut vezérigazgatósága közleményt adott ki, amelyben tudomására hozza az érdekelteknek, hogy élelmiszeresek szállítási házra alkalmas ládákat csak Bucureştiből lehet kérni. A kérvényeket Bucureşti Calea Victoriei 51 CFR kereskedelmi vezérigazgatóság címre kell küldeni s abban pontosan feltüntetendõ az igényelt láda darab száma, az élelem minõsége, feladási és érkezési állomás, valamint a naponként, vagy hetenként szállítandó mennyiség. A kérvény vétele után a kereskedelmi vezérigazgatóság a leghatékonyabb idõn belül eljuttatja ezeket a ládákat a rendelõhöz, akik lakásukra vihetik és 24 órát tarthatják maguknál, amely idõ alatt azokat megtöltik és jéggel látják el. A ládákért darabonként 400 lei garancia összeg fizetendõ. A ládák irtartalma 125, 200 és 250 kgr. Az érkezési állomáson a címzett ugyanek 24 óráig tarthatja magánál a ládákat kiürítés végett.

— Egészségügyi ellenõrzés. Az aradi kereskedelmi és iparkamara felhívja a vendéglõsõk, mészárosok és pékek figyelmét, hogy a város megbízottja a kerületi orvosokkal ismételt ellenõrzéseket fognak tartani, meggyõzõdést szerezvén arról, hogy az egyes mûhelyek megfelelnek-e az egészségügyi követelményeknek. Tekintettel arra, hogy a kiróvandó büntetés elég súlyos, — a Kamarának nem lesz módjában adott esetekben védelmet nyújtani, — kívánatos, hogy mindenki tartassa be szigorúan az elõírt egészségügyi szabályokat, nehogy büntetésnek tegyék ki magukat.

— Továbbra is szabad a rituális vágás. Bucureştibõl jelentik: A földmivelségi minisztérium közölte az érdekeltektõl, hogy a rituális vágás továbbra is szabad, úgy ahogy az most történik, tehát kábítás nélkül.

Drákói versenytalalmi törvény készül

Nem szabad árleszállítással csalogatni a vevõt. Szigorítják a tisztességtelen verseny fogalmát

A kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségétõl legutóbb szerzett megbízható értesülés szerint az õsz folyamán több, a kereskedõket érintõ törvény fog megjelenni. Ezek a következõk:

1. A tisztességtelen versenyrõl és a kereskedelmi és gyári védjegyekrõl szóló törvény. Ebben nyer szabályozást az áruraktár végkiárusítása és a házaló kereskedelem.

2. A kereskedelmi státutum, a kereskedelem üzésének feltételeirõl, a cégbejegyzésrõl, az emblémák használatáról és a kereskedõi segélyegyletrõl.

3. A kereskedelmi választott bíróságról szóló törvény.

A készülvõ törvénytervezetek közül igen radikális lesz a tisztességtelen verseny leküzdésérõl szóló törvény, amely visszaesés esetén büntetõjogi szankciókat tartalmaz. Az elsõ esetekben kirótt büntetések csak magánjogi természetûek lesznek.

Tilos lesz a jövõben gyári áron alul forgalomba hozni az árut, vagy általaiban árleszállítást hirdetni, árleszállítás kiáltásba helyezésével vevõközönséget szerezni.

A törvény tágitja az utánzás fogalmát és azt kiterjeszti olyan esetekre is, ahol az utánzó csak hasonló ettikettet, felírást, vagy elnevezést alkalmaz az árut. A gyári titok megsértését írányuló ténykedést a törvény még abban az esetben is büntetni fogja, ha károkozás nem történt. Minden esetben hivatalból indulhat meg eljárás, de a sértetett kívül a kereskedelmi és iparkamara is tehet feljelentést.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület**Halálesetet Segélyzõ Csoportja.**

Directiunea Grupelor de Ajutoare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceeaşa comunitate cu asociaţii, că cotizaţiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyzõ Csoportjai Igazgatósága ezuton közli i. t. tagjaival, hogy a halálozási járulékok a következõ sorszámkokig esedékesek:

Cotizaţiunile sunt scadente după următorii membri decedaţi:

In Grupa I. Csoportban Henric Lambertus, väd. Henrik 965, Mitru Pucea Demeter 966, väd. lui Ruppert Groher Ruppert 967, Nicolae Kern Miklós 968, soţia lui Ilie Ungurean Ilieşné 969, Br. Coloman Exterde Kálmán 970.

In Grupa II. Csoportban väd. lui Stefan Comloşan Istvánné 1033, väd. lui Ludovic Dorzó György 1035 sorszámkig esedékes a fizetés.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyzõ Csoportja

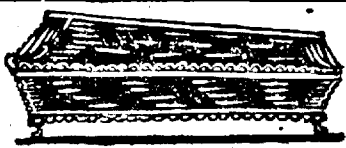
Directiunea Grupei de Ajutor de Inmormântare a Industrişilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restanţă cu cotizaţiunile lor, să achite restanţele în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-lui 14 şi 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedeză între timp, nu se poate acorda ajutorul.

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyzõ Csoportja Igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatic megszûnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következõ elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa „A” Csoportban: 1059 Iosif Sinkó József, 1060 Iosif Czinczer József, 1061 Francisc Misenszky Ferenc.

In Grupa „B” Csoportban: 1026 Özv. Brasay Lajosné, 1027 Özv. Konulpsan Stefanné, 1028 Klein Dávid.

KLUG
s'vérek

temetkezési vállalat

Arad, Bul. Reg. Prahova 37. Tel. ARFON: Arad: 14-80
Aradul-Nou: 20-22. Oic. ó. Arak. Saját készítmény.